

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, junij 1908.

VI. zvezek.

Binkoštna nedelja.

Binkoštni praznik je spomin prihoda sv. Duha.

Duh Gospodov je napolnil vesoljni svet.
Modr. 1, 7.

Binkoštni praznik je praznik poletja i v naravi i v cerkvenem letu. Življenje, k kateremu se je probudila narava pomladi, postaja ravno v tem času čedalje bolj močno in že začenja kazati sadove in plodove. Vse preveva toplota in svitloba, narava se kaže v polni moči in krepkosti. Podobno je binkoštni praznik praznik poletja v cerkvenem letu. V viharjih mrzle zime se je obrnilo „solnce pravice“ proti naši zemlji; o veliki noči je vzšlo to solnce zmagovito in za zmiraj; na praznik vnebohoda je doseglo svoj vrhunec in sedaj pošilja kot sad svojega prihoda sv. Duha, da pri nas ostane in nam pomaga donášati sadov za večno življenje. Da, resnično, sv. Duh je oni lepi neprecenljivi sad Jezusovega življenja in trpljenja; da ni Zveličar trpel, ne bili bi dobili sv. Duha. Sv. Duh je izpolnenje vseh obljub Gospodovih. Kakor pozori v vročini solčnih žarkov zlato žito, tako zori pod vplivom in delovanju sv. Duha in dozoreva ona setev za večno življenje, katero je Jezus Kristus sejal z naukom svoje besede in pomočil s svojo sv. krvjo. Današnji dan pa je spomin onega velepomembnega dogodka, prihoda sv. Duha namreč. „Duh Gospodov je napolnil zemlje krog“ — s temi besedami začenja danes sv. Cerkev daritev sv. maše in duhovne molitve. V teh besedah je izražen ves pomen današnjega častit-

ljivega, vzvišenega praznika, ker ta praznik sv. Duha, dragi v Gospodu, nas spominja predvsem, da se je današnji dan razlil sv. Duh nad človeštvo, binkoštni praznik je spomin prihoda svetega Duha. Pomudimo se danes pri tej misli! Marsikaj smo slišali o sv. Duhu in se tako pripravljali na njegov praznik. Gotovo smo se tudi z devetdnevnicó molitve in češčenja sv. Duha pripravili za njegov sprejem. Zato pa smemo upati, da nam bo današnji praznik ne samo spomin prihoda sv. Duha, marveč da bo prišel, ali da je že prišel v našo dušo v resnici kot ljubeznivi sladki gost. Čim večje je bilo naše hrepenenje po Tolažniku in Razsvitljevacu, v tem večji meri bo prišel nad nas. Tako se zgodi!

Binkoštni praznik nas spominja, da je nekaj prišel sv. Duh. Da nam bo pomen in veličastvo tega prihoda razumljivo in jasno, treba predvsem zastaviti vprašanje: Kdo pa je ta, ki prihaja danes? Ali je mar kak svetnik, ki stopa na zemljo doli, učiti jo z lastnim zgledom bogoljubnega življenja? Morebiti kak prerok, mogočen v besedi in dejanju, ki bo z gromovito, presunljivo besedo klical k pokori kakor Izaija, Jeremija, Elija in drugi? Ko je prišel velikonočno jutro angel odvaliti kamen od groba, se je potresla zemlja in zazibala v svojih tečajih. Ali prihaja tudi danes kak poslanec božji oznaniti človeštvu kaj novega? Ni ne svetnik, ne prerok in tudi ne angel, pač pa je Najsvetejši, Sveti vseh svetnikov, navdihovatelj prerokov, kralj angelov, nositelj vse moči in veličastva: tretja oseba presv. Trojice, Bog sv. Duh prihaja, pošiljata ga Bog Oče in Bog Sin, iz njiju izhaja, njima popolnoma enak po naravi, moči, lastnostih, časti. Ta sv. Duh, ki pride danes nad človeštvo, je od vekomaj, v začetku stvarjenja je ustvaril zemljo in bil na njej in pri njej, toda nevidno. Šele pri krstu Jezusovem v Jordanu se je pokazal vidno v podobi goloba, pa samo mimogrede, da je Jezusa Kristusa tako rekoč vpeljal v javno življenje. A danes prihaja veličastno in se razliva za stalno nad vse meso. „Duh Gospodov je napolnil vso zemljo.“

Sv. Duh torej prihaja danes, in kako? Kakor je dostojno Boga, kakor je spodobno in primerno zanj, ki je ljubezen in veličastvo: milostno in slavno, ljubeznivo in mogočno obenem. Kako krasno nam v današnjem berilu popisuje dejanje apostolsko prvi binkoštni praznik! Kar hipoma, nenadoma nastane velik vihar, nihče v celem Jeruzalemu ni bil pripravljen; silen piš in bučanje

vetra po ulicah in cestah, zlasti pa okoli Sijona, koder so bili zbrani apostoli, napoti radovedno množico proti Sijonskemu griču. In kaj vidi ta gosta gnječa ljudi, ki so se sešli iz vseh krajev in dežela? Goreči jeziki se spuste nad apostole, žare in gore, pa ne izgore, pač pa vžgo apostole. Množica se čudi tej prikazni in si je ne ve razlagati. Toda, ko se prikažejo apostoli pogumno in navdušeno ter govore ljudstvu besede polne ognja in moči in življenja, čuti množica tudi nad sabo sv. Duha. Kar hkrati se jih na tisoče spreobrne, dajo se takoj krstiti, očitno in z veseljem dajo pričevanje imenu Jezusovemu. In vendar je šele 50 dni preteklo, odkar so tam na Kalvariji, ki se s Sijona vidi, isti ljudje klicali Zveličarju smrtni pogin, sramoto in pogubo. A danes? Kolika izprememba! — Še žive oni zakleti sovražniki Kristusovi, ki so ga dali v smrt, vpričo njih se godi čudežno naglo spreobrnjenje, a oni so popolnoma udarjeni in saj danes nezmožni kaj storiti. Res, to so ona čudovita znamenja, katera je napovedoval prerok (Joel 2, 28 sq) o prihodu sv. Duha, katerega obljublja Bog izliti nad vse meso, znamenja, ki kažejo čudovito moč in veličastvo prihajajočega sv. Duha.

Tako častitljivo torej prihaja sv. Duh, pa h komu, nad koga? Resnično, najprej in naravnost k apostolom in učencem prihaja. Njim ga je Jezus Kristus obljubil, oni so ga z Marijo, materjo Gospodovo izprosili. Vse je res to, res je pa tudi, da apostoli in učenci sv. Duha niso prejeli samo zase. Preden je šel Gospod v nebesa, je rekel, da mu bodo priče v Jeruzalemu in Judeji in Samariji in do kraja sveta; rekel je pa tudi: „Pojdite in učite vse narode in krščujte jih . . .“ To je naloga apostolov, lepa, imenitna, a težavna, trudapolna. Zato so dobili pa moč od zgoraj, da bi mogli res dobro izvrševati jo. Po drugi strani pa naj bi bili oni delavci milosti, po njih naj bi celemu svetu došel sv. Duh, celemu svetu, ki bo vanj veroval. Apostoli se nam danes kažejo kot posode sv. Duha tako prekipevajoče in prepolne, da od njih obilice dobijo vsi ljudje, da napolni sv. Duh vse zemlje krog. Saj sv. Duh ni samo Bog judov, marveč tudi Bog poganov, Bog vseh ljudi, vsi naj bi ga spoznali, vsi bili ž njim napolnjeni. (Rim. 3, 29.)

Sv. Duh pa ni prišel iz tega vzroka ali v ta namen, da bi svet sodil in obsodil in kaznoval, ne, marveč da bi ves svet ozdravil in odrešil. Prišel je v podobi ognjenih jezikov. Kakor ogenj požge in počisti, tako hoče sv. Duh vse slabo in pokvarjeno

požgati in očistiti, mesto tega pa zanetiti in razpihati v srcih ljudi nov plamen, plamen čiste, požrtvovalne ljubezni do Boga. In kako je hotel sv. Duh svet odrešiti in ozdraviti? Razodel se je nam kot tretja božja oseba v presv. Trojici, zato da ga pripoznamo kot takega, vanj verujemo in ga molimo, on nam pa zato daje vseh potrebnih darov in milosti. Vse kar je Jezus Kristus učil, da bi nas pripeljal na pravo pot do edinega cilja človeškega, vse kar je Jezus Kristus za nas storil s svojim trpljenjem in svojo smrtjo in nam tako zaslužil neizmerno bogat, nikdar izcrpljiv zaklad milosti, vse to je sv. Duh potrdil s tem, da je uresničil prerokovanje Zveličarjevo, ki je obljubil apostolom ter celi Cerkvi sv. Duha ter današnji dan prišel nad apostole, se izlil nad ves svet. Sv. Duh je s svojimi današnjim prihodom postavil Jezusovemu delu krono, je završil in dopolnil. Zadnji namen njegovega prihoda je pa ta, da bi poklical v življenje sv. Cerkev, ji dal življenje in moč ter tako s človeštvom sklenil vedno zvezo ljubezni in milosti. Iz te Cerkev, iz te zveze sv. Cerkev in sv. Duha naj bi človeštvu dotekale neprestano do konca sveta reke milosti in darov ljudem v zveličanje. To je trojni namen njegovega prihoda na binkoštni praznik. Ne pozabimo, dragi v Gospodu, kako nevreden je bil svet te dobrote! Sv. Duh je bival na njem, on ga je ustvaril, saj beremo v začetku sv. pisma o stvarjenju: „Duh božji se je razprostiral nad vodami,“ on je vzdrževal ta svet, svet ga ni poznal. Da, ta svet je v svoji slepi gorečnosti in upornem napuhu celo napovedal boj sv. Duhu, ker je izvršil nad Sinom božjim, Jezusom Kristusom, ki se je čudežno s pomočjo svetega Duha včlovečil, smrtno sodbo, ter ga pribil na križ. In vkljub toliki nehvaležnosti je prišel sv. Duh, a ne sodit sveta, marveč veličastno se mu razodel, potrdit delo Jezusovo, ustanovljeno Cerkev Jezusovo oživit v časno in večno srečo človeštva. To torej je namen prihoda sv. Duha.

O sreče polni prihod sv. Duha! O veličastni prvi binkoštni praznik! Kdo bi naštel vse neizmerne dobrote, ki nam jih je prinesel ta veseli dan? Spolnilo se je, kar je sv. Duh zapisal sam o sebi v starem zakonu: „Pošlji svojega duha in prenovil boš obličje zemlje.“ Resnično, svet je dobil počenši z današnjim dnevom drugo, novo lice. Črna, pogubonosna tema zmotnega in krutega poganstva se je morala umakniti žaru gorečih jezikov; plamen sv. Duha je povžil okamenelo judovstvo, ki se je držalo črke in ni umelo duha postave, katero je enkrat ravno ta dan dal Bog

med gromom in bliskom na Sionu. Mestu tega pa je dal sveti Duh svetu novo postavo, postavo ljubezni do Boga, ljubezni do bližnjega; današnji dan je rojstni dan krščanstva, tistega dandanes zaničevanega krščanstva, ki je dalo svetu vso ne samo večno, ampak tudi časno srečo. S prihodom sv. Duha se začenja nov čas, nov svetovni red. Milostno se je sv. Duh današnji dan razodel svetu, ljubeznivo je prišel med svoje stvari, vidno se je nastanil med njimi. S prihodom sv. Duha se je sv. Trojica dala svetu celo, ker podarila mu je posebjeno ljubezen svojo, sv. Duha. Veselimo se torej, dragi v Gospodu, presrečnega dne in zahvalimo Boga prav iz srca za vse veliko in veličastno, kar nam je dal danes, zlasti pa za sv. Duha samega. Pojdimo naproti nebeškemu gostu in prav pristrčno ga pozdravimo na zemlji, katero je današnji praznik čudovito in skrivnostno napolnil s svojo navzočnostjo. Sprejmimo ga kakor apostoli z živo vero in globoko ponižnostjo srca. „Duh Gospodov je napolnil zemlje krog, pridite, molimo ga!“

To, dragi v Gospodu, je prihod sv. Duha na prvi binškošni praznik, kakor ga more umevati omejeni človeški razum in popisati okorni naš jezik; tega preimenitnega trenutka spomin obhajamo danes. Pa, da govorim resnico, prvi binškošni praznik ni minul in nikdar ne mine, marveč traja vedno in povsod; vsak čas, vsako uro in vsepovsod v krščanstvu se ponavlja. Saj se hoče sv. Duh podeliti vsem narodom, vsem ljudem, ves svet naj bi ga sprejel kadar in kjer hoče. In morebiti smo že blagrovali apostole in prve kristjane, ker so bili deležni tega izrednega dogodka. Ni potrebno, da odveč je to, dragi v Gospodu! Kakor oni smo se tudi mi pripravljali na njegov sprejem; tudi mi verujemo v sv. Duha, tudi mi smo ga molili, tudi smo obžalovali svoje grehe in sklenili, trdno sklenili poboljšati se, tudi mi smo v teh dnevih srčno hrepeneli po njem. Zato pa moremo tudi mi postati deležni sv. Duha. Ker je sv. Duh posebjena ljubezen Boga Očeta in Boga Sina, zato pač ničesar bolj ne želi, ko da bi se mogel i nam podeliti, saj ljubezni je lastno, da hoče tudi drugim, da vsem izkazovati dobrote in ljubezen. Pridi torej sveti Duh, pridi, tako proseče te kličemo in glasno te prosimo z vso vnemo svojih src: pridi! Razsvetli nas, potolaži nas, potrdi nas! Glej, Ti preiskuješ srca in obisti, zato Ti je pa znano, da smo se pripravili za Tvoj sprejem. In česar nismo storili dobro in natančno, popravi Ti, saj veš, da smo slabi. Pridi sv. Duh! Tema

zmot često zakriva našo pot proti končnemu namenu: razsvetli nas, da vedno to in samo to hočemo, kar hočeš Ti! Potolaži nas; žalost nam srca razjeda, ker ne moremo Bogu služiti tako zvesto, kakor bi radi. Potrdi nas: Kakor roparji ob cesti preže na nas sovražniki zveličanja; da nas ne splašijo, daj nam srce močno in pogumno! Pridi sv. Duh!

Binkoštni praznik je lep, velik, vzvišen in tolažljiv praznik, poln veselja in milosti, res pravi praznik. Kakor srebrnobiserna voda v vodometu vzdiguje se cerkveno leto od praznika do praznika vedno višje in proti nebesom do vnebohoda Gospodovega, ko doseže svoj višek. O binkoštih pa se voda takorekoč zopet nagne in pada na zemljo v osebi sv. Duha, ki prihaja na zemljo, jo preobrazit, na njej bivati do konca, nad njo izlivat bogatih darov. Zato pa se veseli radujmo o binkoštnih praznikih; hvaležnosti in češčenja in udanosti prekipevajo naj srca. Binkoštni praznik je praznik src, ker je praznik njega, ki je Gospod naših src. Njemu jih podarimo, da jih očisti in napolni z ognjem svoje ljubezni, ki naj nas enkrat za veke združi z angeli in svetniki, ki neprestano ponavljajo: „Čast bodi Očetu, Sinu in sv. Duhu.“ Amen.

Fr. Salezij.

2. Sv. Duh prenavlja človeštvo.

Pošlji svojega Duha in vse bo pre-
stvarjeno, in prenovil boš zemlji obličje.
Ps. 103, 30.

Dvojni spomin obhaja sv. Cerkev o binkoštih, namreč spomin prihoda sv. Duha, in pa spomin svojega rojstnega dne. Kar je prerok David napovedal namreč: *poslal boš svojega Duha in vse bo prestvarjeno in ponovil boš zemlji obličje* (Ps. 103, 30), in kar je Jezus obljubil, namreč: *Jaz bom Očeta prosil in vam bo drugega tolažnika dal, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice*, (Jan. 14, 16), to se je binkoštni dne izpolnilo, ko je sv. Duh prišel nad apostole.

Obenem je binkoštni praznik rojstni dan sv. Cerkve: Danes se je rodila, zakaj ob binkoštih se je javno pokazala, ko je sv. Peter v imenu svojih tovarišev slovesno pričal Jezusa kot Odrešenika in Sina božjega, dokazal zbrani množici iz sv. pisma, da je Jezus iz Nazareta tisti, ki je imel priti. In ljudstvo ga je poslušalo, in se dalo krstiti. Spomin svojega rojstva pa sv. Cerkev

ne praznuje le danes, ampak celih osem dni: obred sv. maše, obred pri duhovnih molitvah je vseh osem dni enak: celo osmino doni po vesoljnem svetu slavospev sv. Cerkve: „Aleluja, Duh Gospodov je napolnil zemeljski krog; pridite častimo ga; aleluja“ (Invit.) In po pravici; saj je sveti Duh prenovil zemlji obličje in je še vedno prenavlja tam, kjer se mu človek ne ustavlja.

To-le resnico hočemo danes premisliti.

I. Sv. vera nas uči, da je sv. Duh pravi Bog, kakor Oče in Sin, istega bitja in iste narave kakor Oče in Sin in tedaj z Očetom in Sinom eden in isti Bog, po besedah sv. Janeza (5, 7): *Ti trije so eno.*

Sv. vera nas dalje uči, da se sv. Duh, dasiravno po bitju in naravi eno z Očetom in Sinom, vendar po osebi razločuje od Očeta in od Sina, je tedaj po številu in imenu različen od Očeta in Sina: kakor piše sv. Janez: „Trije so, ki pričujejo v nebesih: Oče, Beseda in sv. Duh. (I. Joan. 5, 7.)

Ravnotako nas uči sv. vera, da Oče ni bil po nikomur ne ustvarjen, ne rojen. On je prva oseba v sv. Trojici, Sin pa je bil od Očeta samega ne ustvarjen, ampak rojen in je tedaj druga oseba v sv. Trojici; sv. Duh pa ni bil ne ustvarjen, ne rojen, ampak izhaja iz Očeta in Sina.

Slednjič nas uči sv. vera, da se je sv. Duh skupno z Očetom in Sinom udeležil stvarjenja in odrešenja, ohranjenja in posvečenja sveta: O stvarjenju namreč beremo v sv. pismu: „Duh Gospodov je plaval nad vodami.“ (Gen. 1, 2.) „Po Gospodovi besedi so nebesa utrjena in po duhu njegovih ust vsa njih lepota.“ (Ps. 32, 6.) O našem odrešenju beremo: Sv. Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila. (Luk. 1, 35) O Odrešeniku piše prerok Izajija (11, 2, 3): „Duh Gospodov bo na njem počival, duh modrosti in razumnosti, duh sveta in moči, duh vednosti in pobožnosti in duh strahu božjega ga bo napolnil.“

In o svojem posvečenju po nauku in milostnih pripomočkah svete vere beremo: „Duh resnice vas bo učil vso resnico.“ (Jan. 16, 13.) „Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga!“ (I. Cor. 6, 11.) In „ljubezen božja je razlita v naša srca po svetem Duhu; ki nam je bil dan.“ (Rom. 5, 8.) In „prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Abba (oče). Duh sam,

namreč daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci božji. Ako smo pa otroci, smo tudi dediči; dediči sicer božji, sodediči Kristusovi.“ (Rom. 8, 16—17.)

V tacih otrocih pa stanuje sv. Duh in dela v njih čuda božje milosti; razsvitljuje jim s svojo milostjo duha, da spoznavajo, kar je resnično in dobro po besedah sv. Pavla, ki pravi: „Ne, kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga!“ (II. Cor. 3, 5.)

Sv. Duh krepi s svojo milostjo našo voljo, da moremo po spoznani resnici živeti, to, kar smo v sv. Duhu spoznali za dobro, izpolnovati; zakaj, „Bog je namreč, kateri dela v vas hoteti in dopolniti, po svoji (dobri) volji.“ (Filip. 2, 13.)

Sv. Duh tedaj sam stanuje v naši duši in ne samo to, naša telesa so živ tempelj sv. Duha, kakor uči sv. Pavel: „Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, kateri je v vas?“ (I. Cor. 6, 19.) Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi!“ (I. Cor. 3, 17.)

Glejte, predragi kristjani! v vidnem stvarjenju, v vidnem telesnem življenju in v nevidnem življenju duše prebiva sv. Duh, in tega Duha je Jezus binškoštni dan poslal na svet in od tega trenutka se je začelo prenavljanje zemeljskega obličja.

Precej na dan prihoda sv. Duha se je dalo v sv. krstu prenoviti 3000 mož v Jeruzalemu, kakor beremo v „Dejanju apostolov“. Iz Jeruzalema pa se je razširil njegov vpliv po vseh krajih judovskega ljudstva in odtod po širnem rimskem cesarstvu ter vseh narodih sveta. Judovstvo in neverstvo se je spojilo v eno Cerkev Kristusovo, tempeljni in oltarji malikovalstva so se morali umakniti bogočastju enega pravega Boga, laž neverstva je morala narediti prostor resnici, hudobija in strastvenost je morala bežati pred čednostjo in nedolžnostjo, človek je postal iz sužnja satanovega in žrtve pekla otrok božji in dedič nebes. Človeški rod se je po sv. Duhu prenovil in se še prenavlja v celih narodih in posameznem človeku, koderkoli se nalašč ne ustavlja človek njegovi moči, njegovemu vplivu. Besede preroka kralja Davida se spolnujejo: „Poslal boš svojega Duha in vse bo prestvarjeno in ponovil boš zemlji obličje.“ (Ps. 103, 30.)

To čudežno delovanje milosti sv. Duha značijo tudi znamenja, s katerim je sv. Duh prišel na zemljo binškoštni dan.

Šum in moč viharja, ki je napolnil celo hišo, pomenja moč sv. Duha in njegovo božje veličanstvo.

Šum je prišel z neba v znamenje, da ta duh ni bil morebiti duh teme, duh sveta, duh časa, ampak duh božji, ki vse tudi kvišku proti nebu dviga in veje od vekov in na vekov veke.

Vihar je prišel nanagloma, nepričakovano in to pomenja, da sv. Duh ni navezan ne na kraj, ne na čas, ne na osebo, ampak pride in gre, dela in vpliva, kjer, kadar in nad komur hoče.

Sv. Duh se je prikazal v znamenju jezikov in s tem je bilo rečeno, da bo svoje milosti delil vsem narodom, in sicer se je prikazal v znamenju gorečih jezikov.

Ogenj namreč očiščuje, razsvitljuje, oživlja, in prešinja ter spreminja vse, kar doseže. Lastnosti ognja so lastnosti sv. Duha. Z ognjem svoje milosti očiščuje sv. Duh človeško dušo madežev greha, razsvitljuje duha, oživlja in krepča voljo, vžiga srce v božji ljubezni, prešinja celega človeka na duši in telesu, ga spreminja v otroka božjega in dediča nebes.

Glejte, to je pomen prihoda sv. Duha.

Glejte, kako dober je Bog do nas v svojem sv. Duhu! In kaj je človek, da se ga Bog tako spominja?! Ni li prav torej, da s sv. Cerkvijo kličemo radostno: „Aleluja, Duh Gospodov je napolnil zemeljski krog, pridite molimo ga, aleluja!“

II. Pa, predragi, v Kristusu! Ali je zadosti, da mi vse to vemo, kar nas sv. vera uči o sv. Duhu, o njegovih darovih, o njegovem vplivu? Po sv. krstu smo bili v sv. Duhu prerojeni v pravičnost božjih otrok in dedičev nebes: smo pa li danes še opravičeni imenovati se tako? Ali ni kdo izmed nas tukaj zbranih danes ne več otrok božji, ne več dedič nebes, ampak vse kaj drugega ter je zanj današnji praznik spomin nezvestobe, ne-hvaležnosti?

Pri zakramentu sv. birmie smo prejeli čeznatorno moč, sveto vero ne samo v srcu nositi, ampak tudi v življenju pokazati in pričati z besedami in dejanji.

Ali je kdo tukaj, ki se je svoje vere sramoval pred njenimi sovražniki? jo zatajil dostikrat z brezbožnimi deli? Vedno, neprenehoma hoče sv. Duh v nas delati s svojo milostjo; grešnike kliče k pokori, nedolžnost k stanovitosti, pravične k svetosti, nas vse k vestnemu spolnovanju božjih in cerkvenih postav ter dolžnosti svojega stanu; smo li imeli vedno odprto oko žarku njegove milosti, odprto uho glasu njegove milosti, odprto srce ognju njegove ljubezni, roke in noge pripravljene za delo v njegovi službi krščanske pravičnosti?

Naše duše bi morale biti njegov tabernakelj, naša telesa njegov tempelj; postala pa so morebiti že večkrat po grehu gnjusoba pred Gospodom in njegovim Duhom.

Sv. Duh je napolnil sicer zemeljski krog in ga še napolnuje tam, kjer ga ne ovirajo; kak duh pa napolnuje dostikrat namestu njega družine in občine in narode sveta? morda duh prevzetnosti in duh krivičnosti, in duh spridenosti in duh nevoščljivosti, sovraštva, duh pohujševanja in zapeljevanja, duh pregrehe in hudobije? O izmed družin in občin in narodov zginja sv. Duh, zato pa prihaja na njegovo mesto duh s pekla, duh opornosti; namestu milosti in sreče in blagostanja in zadovoljnosti se širi le greh in nesreča in revščina in nezadovoljnost; ljudstvo hodi svoja pota, ne pa pota pravičnosti, zato pa ga zapušča sv. Duh, kakor je zapustil kralja Savla, ko je ta pozabil na Boga in si je ne pri njem, ampak drugod iskal sveta in pomoči.

Ljudje dandanes tudi iščejo sveta in pomoči in sreče ne pri Bogu, ampak pri svetu, zato pa jih zapušča Duh Gospodov, ž njim pa tudi sreča.

Predragi kristjani! kaj je sv. Duh, kaj in kako dela v nas, to sem vam ob kratkem povedal: pristavljan še to-le: ako hočemo, da si bomo ohranili sv. Duha, odprimo svoj um razsvitljenju milosti, svojo voljo priganjanju njegove milosti, sodelujmo ž njim; zakaj po besedah sv. Krizostoma „milost brez naše volje ravnotako malo premore, kakor naša volja brez milosti; zemlja namreč ne poganja, ako nima dežja, in dež brez zemlje tudi ne rodi!“ Sv. Duh tedaj hoče od nas, da ker smo po njem postali božji otroci, tudi živimo kot božji otroci: Le tako bomo postali res tudi dediči božji in sodediči Kristusovi. Amen. *P. J. K.*

Binkoštni pondeljek.

Strah pred ljudmi!

To je pa sodba, ker je luč prišla na svet in so ljudje bolj ljubili temo kakor luč. Jan. 3, 19.

Binkoštni praznik je tretji glavni praznik v katoliškem cerkvenem letu. Spominja nas prihoda sv. Duha nad apostole in onega slavnega dne, ko je bila katoliška Cerkev takorekoč rojena, ona Cerkev, katere udje smo tudi mi, katera bo ostala do konca sveta.

Ko je Jezus umrl na sv. križu grozne smrti, so zbežali apostoli in se poskrili kakor plahe ovce, katere volk razpodi. Ko pa se jim je Zveličar po svojem vstajenju sedaj temu, sedaj onemu ali vsem skupaj prikazoval, so dobili več srčnosti. Toda strah jih je zopet prevzel, ko je njih Učenik pred njih očmi odšel v nebesa. Sv. pismo nam pripoveduje, da so se tako silno bali, da so pri zaklenjenih vratih skupaj sedeli in v molitvah pričakovali Tolažnika sv. Duha, katerega jim je Jezus obljubil. In ni čuda, da so se bali! Gospod jim je naročil: „Pojdite in učite vse narode!“ To je naročil preprostim možem, ki so komaj brati in pisati znali, ki so bili doslej ubogi neznatni delavci. Kdo se bo zmenil za njih nauk, kdo se bo zmenil za nje? To so apostoli vedeli prav dobro, zato si niso nikamor upali. — Ko pa je sv. Duh prišel nad nje, so postali srčni kakor levi, so stopili vun iz hiše, označevali Judom njih krivico, da so umorili Sina božjega in precej prvi dan se jih je izpreobrnilo 3000 tistih, ki so pred sedmimi tedni še kričali: „Križaj ga! Križaj ga!“

Nekaj podobnega se je pripetilo onemu možu, kateremu je govoril Jezus tiste besede, katere smo slišali v današnjem evangeliju, namreč Nikodemu. Nikodem je bil na skrivnem goreč učenec Jezusov, a očitno tega dolgo ni hotel pokazati; le po noči je prihajal k njemu, da je slišal njegove nauke. Ko pa je Jezus umrl na križu, ni se Nikodem več bal; pokopal ga je z Jožefom Arimatejcem na svojem vrtu.

Če pogledamo sedaj po svetu, moramo reči, da je veliko takih ljudi, ki so sicer verni, dobri kristjani, a svoje vernosti nočejo očitno pokazati, ker jih je sram. Sramujejo se takorekoč Boga samega. Ker je takih povsod veliko, hočem vam danes povedati: 1. Kako prazen je tak strah pred ljudmi, 2. da je celo pregrešen.

1. Kristusa očitno spoznavati ni sramotno, temveč častno in lepo! — Kaj bi mi rekli o takem človeku, ki bi se sramoval svojega kralja ali vladarja? Gotovo bi si vsak v čast štel, ko bi smel kralju očitno služiti in mu čast skazovati. Mi pa smo služabniki Boga samega; on nas je iz nič ustvaril, on nas je tudi odrešil in posvetil; vse kar smo in kar imamo, imamo le od njega. Pri sv. krstu smo mu obljubili zvestobo za vselej. Kaj bi mi rekli o kakem človeku, ki ima zdrave noge, pa bi šel skupaj s kruljavimi in bi nalašč z drugimi vred kruljavo hodil zato, da

bi se od drugih ne razločeval. Ali bi ne bil tak človek zelo ne-spameten. Namesto, da bi sam po koncu hodil, pa vedno kruljevo hodil z izgovorom: „Če bi ne hodil tako kakor uni, bi se pa iz mene norčevali.“ Takemu je podoben tisti, ki si iz strahu pred slabimi, hudobnimi ljudmi ne upa pokazati svoje vernosti in bogoljubnosti in poštenosti.

2. Bati se pred hudobnim svetom zaradi poštenja svojega pa je sramotno, otročje, to je znamenje omejenega, hlapčevskega duha. Kristjan, ti se bojiš pred hudobnim svetom, da bi se kdo iz tvojega poštenja, iz tvoje pobožnosti norca ne delal. Vprašam te: Kaj ti pa svet sploh more storiti hudega? Svet pač le laja in vpije nad te, če si pošten, a škodovati ti ne more; kakor tudi gos široko zija proti človeku, če je huda, a ugrizniti ne more, ker nima zob. Neki mož se je dal od gosi ugnati, da je bežal, pa še sedaj ljudje tega ne morejo pozabiti. Tak je tisti, ki se pobožnosti sramuje. Kako slab vojak bi bil tisti, ki bi precej padel na tla samega strahu, ko je zaslišal prvi strel iz kanona, ali pa, ki bi precej zbežal, ko bi zagledal sovražnika. Enak strahopetnež je tisti, ki se boji sveta, da bi ne grajal njegove pobožnosti. To so tisti, o katerih pravi sv. pismo: „Prestraši jih šumenje letečega peresa, da pred njim beže, kakor pred mečem; padejo na tla, ne da bi jih kdo preganjal“ (3. Moz. 26, 36.). Boje se ljudi, a ne boje se tistega, ki sme dušo in telo pahnuti v pogubljenje.“ (Mat. 10, 28.) — Kristjan, zato se nikar ne vprašaj: „Kaj bodo pa ljudje rekli?“ temveč: „Kaj pa bo Bog rekel?“ Ker ne bodo te ljudje enkrat sodili, temveč Bog bo tvoj Sodnik. Ne skrbi, če se ljudem zameriš; boj se le, da se Bogu ne zameriš. Če pes zvečer zagleda na nebu ščip, včasih začne silno lajati nad njim, a luna se ne zmeni za lajanje psa in gre svojo pot po zraku naprej. Tako kristjan stori ti, če se kdo norčuje iz tvoje pobožnosti. Pusti ga, naj se izkriči; kadar se bo naveličal, bo pa nehal.

3. Svoje vere in pobožnosti se ne smemo sramovati, ker se tudi Kristus nas ni sramoval. On je za nas prišel iz nebes, vzel nase človeško podobo (Filip. 2, 7.), umival je učencem noge, celo Judežu, dal se je na križ nabiti z dvema razbojnikoma. Kako nečast prenaša Jezus še sedaj od tistih, ki po nevrednem prejemajo sv. obhajilo ali je celo naravnost skrunijo, kakor n. pr. framasoni. In vendar, kaj smo mi v primeri z Jezusom. Kaj so bili apostoli v primeri z njim, pa jim je le noge umival. Ta sta pomislila Jožef Arimatejec in Nikodem, ki sta se poprej sramovala očitno se po-

kazati kot njegova učenca, ko pa sta videla ljubezen njegovo v njegovi smrti, sta očitno stopila pred Pilata in prosila za njegovo truplo, katero sta mazilila z dišečimi mazili. — Temu zgledu je sledil sv. apostol Pavel, ki piše (Gal. 1, 10.): „Ali iščem jaz ljudem dopasti? Ako bi iskal hvale ljudi, bi ne bil služabnik Kristusov.“ In Rimljanom piše: „Jaz se ne sramujem evangelija“ (1, 16.)

Ta izrek si je vzel k srcu tudi Pavel Kostka, brat sv. Stanislava Kostka, ki je po smrti svojih staršev in po vstopu brata v samostan vse svoje premoženje razdelil med uboge, naredil bolnišnico, v kateri je živel potem sredi bolnikov. Na svoj grob sredi ubogih revežev pa si je dal napisati: „Non erubesco evangelium.“ — Ta vzrok je naklonil tudi grofa Adolfa Holsteina, da je postal frančiškan. Nekdaj je nesel po cesti mleko, ko so ga sinovi srečali; sram ga je bilo na prvi hip in se je hotel skriti. A prej se je kesal, in se nalašč z mlekom polil, češ, sedaj na svoji obleki kažem, česa sem se sramoval. — Sv. Hieronim je imel navado klicati: „Moj Bog, hvala ti, da sem vreden od sveta zaničevan biti!“ Nekateri, n. pr. sv. Ludovik kralj, sv. kraljice Radgunda, Elizabeta so nalašč stregle bolnikom nalezljivo bolnim.

4. Če se ne sramuješ svoje vernosti in pobožnosti, Bog ti bo obilno poplačal. (Mat. 10, 32): „Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim očetom, ki je v nebesih.“ Sv. Petru, ki mu je rekel: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ je rekel Jezus: „Blagor Tebi Jonov sin...“ Tako je poplačal Bog sv. Elizabeto. Nekdaj je njen oče Andrej, kralj ogrski, k njenemu možu poslal poslanca. Ko ji je hotel mož predstaviti poslanca, bila je prav slabo oblečena, da se je mož zelo sramoval. A Elizabeta mu pravi: „Ni se ti treba sramovati svoje preprostosti, saj jaz sem lepoto obleke zmerom zaničevala.“ A kaj se zgodi! Ko je Elizabeta pred nje stopila, bila je napravljena v silno lepo vijolično obleko, polno biserov in zlata. Ko se je knez čudil in jo prašal, odkod je naenkrat tako obleko dobila, odgovorila je: „Tako zna poveljati Bog svoje služabnike in častilke že na tem svetu.“ — Kristjani, kdo bi se torej zmenil za to, če svet zaničuje poštene verne ljudi zaradi njih vernosti? Kdor koplje zaklad in dobro ve, kje da leži, ta gotovo ne posluša drugih ljudi, ki mu drugod kažejo, kje naj koplje, temuč koplje, kjer je začel, na gotovem kraju. Tako se pameten, moder človek ne da odvrniti od prave poti, čeprav ga drugi odvrtajo.

5. Strah pred ljudmi zaradi vernosti je tudi škodljiv. Kristus pravi: „Kdor bo mene zatajil pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim očetom, ki je v nebesih.“ (Mat. 10, 33.)

In drugje (Luk. 9, 26.): „Kdor se sramuje mene in mojih besedi, njega se bo sramoval tudi Sin človekov, ko pride v svojem veličastvu in v veličastvu očeta in svojih angelov.“ O kako bodo osramočeni taki ljudje sodnji dan, ker so se v življenju sramovali svojega Boga očitno spoznavati, častiti. Sv. Beda pripoveduje, da je bil neki plemenitaš pogubljen, ker se je sramoval spokoriti se pred svojo smrtjo, kakor da bi to iz strahu storil. — Strah pred ljudmi človeka zapelje v vedno večje grehe. Sv. Peter se je bal ljudi na dvoru velikega duhovna, je zato zatajil Kristusa. Zato beremo v Preg. (29, 25): „Kdor se ljudi boji, bo kmalu padel, kdor pa v Boga zaupa, bo povzdignjen.“

Pisatelj Viktor iz Utike pripoveduje o dečku sv. Maksimu, ki je bil s šestimi drugimi mučen za krščansko vero. Ni se dal pregovoriti: „Nikdo naj me ne loči od mojega svetega očeta opata Liberata, in od mojih bratov, ki so me v samostanu vzredili. Ž njimi sem živel, ž njimi hočem umreti, in upam, da bom ž njimi dosegel tudi večno življenje.“ In je bil umorjen. Dajali so jih na trsko in jo zažgali trikrat, a ni se hotela vneti. Potem so bili pobiti, v morje zagnani, a voda je trupla hitro vun zagnala, da so bili pokopani. — Kristjani, varujte se torej grešnega strahu pred ljudmi. Koliko hudega se s tem napravi. Prosite sv. Duha za pravo srčnost in moč.“ Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred Očetom,“ pravi Kristus. Amen.

B. V.

Praznik sv. Trojice.

1. *Bodimo usmiljeni!*

Bodite usmiljeni, kakor je vaš oče usmiljen. Luk. 6, 36.

Marsikdo izmed vas je že morda, premišljeva je cerkvene godove in praznike, sam pri sebi rekel: Glejte, kako lepo je cerkveno leto razdeljeno po največji skrivnosti naše svete vere, sv. Trojici; v adventu nam sv. Cerkev pred oči postavlja koprnenje in zdihovanje pravičnih k Bogu Očetu prvi božji osebi po obljubljenem Odrešeniku; v božičnem času se prikaže učlovečena druga božja oseba, Bog Sin, živi med nami, umrje za nas, vstane veliko nedeljo od smrti, gre čez 40 dni v nebesa ter nam pošlje o binkošti tretjo božjo osebo, sv. Duha.

Današnji dan pa združuje sveta Cerkev vse te praznike v enega, praznik presv. Trojice, ter nas opominja k hvaležnosti za prejete dobrote stvarjenja, odrešenja in posvečenja. Kako pa se naj hvaležne skazemo sv. Trojici? S tem, da ne zametujemo njenih milosti, in da nimamo nobene druge večje skrbi, kakor to, da si prizadevamo, božjo voljo vselej zvesto spolnovati. Sv. evangelij pa nam kaže, kako naj božjo voljo spolnujemo, da se namreč zvesto držimo resnic in zapovedi, ki nas vodijo po poti krščanskega življenja v večno zveličanje. Današnji sveti evangelij pa nam daje zapoved: „Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen.“

Prav primerno si mi zdi, če se spominjam usmiljenja presvete Trojice do človeškega rodu, spregovoriti danes nekoliko o našem usmiljenju do bližnjega. Ozirati se hočem pri tem tudi na evangeljske besede: „Ne sodite in ne boste sojeni; odpuščajte in bo tudi vam odpuščeno!“ — — —

I. Bog je neskončno usmiljen; on dolgo prizanaša našim zmotam in hudobijam; zato pa tudi zahteva, da smo tudi usmiljeni in prizanesljivi do svojega bližnjega. „Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče v nebesih usmiljen,“ in ne sodite — ne pogublajte, temuč odpuščajte! „Ne sodite in ne boste sojeni.“

„Prava ljubezen, uči sv. Pavel, ne misli hudega — ona vse izgovarja.“ Pobožen kristjan ne obsodi svojega bližnjega, če ni popolnoma prepričan o njegovem hudobnem dejanju, on ne obrača na hudo besedi, dejanj, pogledov in potov svojega brata, ampak misli dobro o vsakem. Pa kako radi in pogostoma se pregrešimo zoper to čednost krščanske pravičnosti in ljubezni. Tu vidimo svojega bližnjega kam iti ali s kom govoriti, in že mislimo slabo o njegovi časti in poštenosti. Tam vidimo nad njim kako slabost in že ga v srcu zaničujemo in ga imamo pripravnega za vsako hudobijo. Če nam kaka reč pride od rok, že imamo tega ali onega na sumu, da je izgubljeno reč vzela. Kristjan, poslušaj! take hude misli in sodbe so velika krivica zoper tvojega bližnjega; so greh in žaljenje Boga, ki človeška srca pregleduje in je vso sodbo sebi prihranil.

„Kdo si ti, svari sv. Pavel, da tujega hlapca sodiš?“ „Ne sodite, pravi Jezus Kristus, in ne boste sojeni!“

Kdor svojega brata krivično sodi, samega sebe sodi. Kar namreč človek najde v svojem srcu, misli tudi v drugih najti; ako tedaj drugim rad pripisuje hudobije, razodeva, da je sam

njim podvržen. Sv. Pavel pravi: „O človek, ki drugega sodiš, nimaš izgovora. Zakaj v čemur ti drugega sodiš, v tem sebe obsodiš; saj ti ravno to delaš, kar sodiš.“ (Rim. 12, 1–3.) Zato, predragi v Kristusu, bodimo usmiljeni, ne sodimo, ne mislimo hudega o svojem bližnjem!

II. Jezus uči v današnjem sv. evangeliju: „Ne pogublajte in ne boste pogubljeni!“ Kje je človek, ki ne bi bil podvržen slabostim, ki ne bi mogel grešiti. Poglej, predragi, če se ti varuješ smrtnega greha, moraš to le milosti božji prištevati, ne pa samemu sebi. In ko vidiš bližnjega pasti, o ne pogublaj, ne zavrzi in ne opravljaj ga, ne raznašaj njegove nesreče; glej, velika je človeška slabost in hudobija, pa še obilniši je milost božja: Ta, ki je globoko padel, se utegne poboljšati, in visoko stati v ljubezni božji. Imej z nesrečnim bratom usmiljenje, moli zanj, in skušaj ga s prijaznim svarjenjem na pravo pot nazaj pripeljati. O poglej v svoje lastno srce, morebiti najdeš tam enake in še hujši zmote, ki te silijo k usmiljenju z bližnjim.

K sv. Romanu pride nekdam mlad puščavnik in ga prosi: Oče moj! kako se obvarujem obrekovanja in opravljanja? Sveti mož mu odgovori: Kadar o kakem tovarišu kaj hudega slišiš ali vidiš, poglej v svoje srce, kakšne pregrehe imaš sam, in ako boš svoje lastne slabosti spoznal, ne boš svojega brata pogubljal.

Vari se, o kristjan, koga zavoljo njegovega pregreška pogubljeni, da ne boš tudi ti zavoljo svojih slabosti pogubljen; vari se še bolj, opravljanje in pogubljanje, ki ga slišiš, raznašati in se z obiranjem kratkočasiti. Kakor kepa snega, ki se na visoki gori sproži, v valenju narašča, in kamor prileti, kakor plaz vse pokončuje, tako narašča huda beseda od ust do ust, od hiše do hiše in vzame nesrečnežu, katerega napada, čast, zaupanje ljudi, vesele in mirne ure, premoženje, sčasoma zdravje in življenje. — Kako boš o človek popravil in povrnil, kar je tvoj hudobni jezik poškodoval in vzel? „Bodite usmiljeni – ne pogublajte.“

III. Jezus Kristus govori v današnjem sv. evangeliju: „Odpuščajte in se vam bo odpuščalo.“ Svojemu razžalivcu iz srca odpustite razžaljenja in krivice, naj so velike ali majhne, pozabite sovraštvo in premagajte jezo, katero on zoper vas goji, z ljubeznijo; temu, ki nam je hudo storil, nas sovražil, obrekoval, nas preganjal in nam bridkost napravljaj, povrnite z molitvijo, dobroti in srčno prijaznostjo — to, kristjani, je najlepši sad krščanskega usmiljenja, to nas stori Bogu podobne, to nam sprosi milost pri

Bogu, da nam odpusti naše hudobije. Jezus sam nas tega zagotavlja, ko pravi: „Odpuščajte in se vam bo odpustilo, zakaj, s kakršno sodbo sodite, s tako boste sojeni.“

To resnico nam jasno priča naslednji dogodek: Gvalbert je bil imeniten, mlad vojak, pa popolnoma vdan posvetnemu, pregrešnemu življenju. Prigodi se, da mu je neki sovražnik ubil brata. Gvalbert se zaroti, da se hoče krvavo maščevati nad ubijavcem, naj bi ga našel tudi pred oltarjem. Ravno veliki petek jezdi Gvalbert skozi neko sotesko, kar zagleda ubijavca svojega brata pred seboj brez vsakega orožja. Z maščevalno radostjo potegne svoj meč in hoče mahiniti, tu ubijavec poklekne pred Gvalberta, dene roke križema na prsi in ga v imenu križanega Jezusa lepo prosi, naj mu prizanese. Neka čudna moč omeči Gvalberta; odpusti mu, in ga celo objame. Odtodi gre v bližnjo cerkev, poklekne pred križ in moli: „Mili Jezus! Ti si učil, da, če mi odpustimo svojim sovražnikom, boš tudi ti nam odpustil naše grehe. Glej, jaz sem v tvojem imenu odpustil svojemu največjemu sovražniku, in zdaj tukaj klečim, da tudi ti meni odpustiš moje hudobije.“ Gvalbert je zapustil svet in je v samotni spokorno živel, in sedaj ga sv. Cerkev časti kakor svetnika.

Obilne milosti tekó vsakemu, ki zna odpustiti. Kdor ima usmiljenje, bo usmiljenje dobil.

Kristjani! Sklepam svojo pridigo z besedami Jezusovimi: „Bodite usmiljeni.“ Ne sodite, ne mislite hudo o svojem bratu, imejte ga v časti tudi v mislih, ne pogublajte, ne opravljajte nobenega, pokrivajte madeže bližnjega z obilnostjo svoje ljubezni, — odpuščajte vselej iz srca, bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče v nebesih usmiljen. Amen.

P. J. K.

2. V spomin sv. Antona Pad.

(Priložnostni govor za god sv. Antona Pad.)

Pojdite in učite vse narode.

Mat. 28, 18.

„Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha!“ Tako je rekel Kristus apostolom, preden je šel v nebesa. Naročil jim je torej, naj gredo po vsem svetu in oznanjujejo njegov nauk ter dele sv. zakramente, predvsem sv. krst, ki človeka prerodi v otroka božjega in mu odpre nebeška vrata.

Apostoli so to nalogo vestno izpolnili, ker so šli križem sveta razširjevati krščansko vero. Po njih zgledu so šli tudi njih nasledniki na vse strani oznanovat božjo besedo in hodijo še dandanašnji med vse, tudi med divje narode, katere spreobračajo in po sv. krstu sprejemajo v Jezusovo Cerkev.

Včeraj je praznovala sv. Cerkev god enega teh zvestih učencev Jezusovih, sv. Antona Pad. Malo je svetnikov, ki bi bili vsem narodom tako znani, do katerih bi katoličani toliko zaupanja imeli, kakor je sv. Antona.

Koliko slavnih mož, cesarjev, kraljev, vojskovodij, učenjakov in drugih veljakov je že živelo; pa umrli so in njih slave je bilo konec. Dandanašnji so pozabljeni, nikdo se več nanje ne spomni. Sv. Anton pa je živel na svetu le 36 let. Bil je ubog menih, frančiškan; bosonog je hodil okoli, pridigoval in učil, a sedaj ga že sto in sto let kristjani časte kot svetnika, kot mogočnega priprošnjika. Neštevilne krasne cerkve stoje njemu v čast, in skoro v vsaki dobri krščanski hiši visi njegova podoba ali pa imajo tega ali onega domačega, kateremu je sv. Anton patron.

Zakaj pravimo sv. Antonu „Padovanski“? Padova je večje mesto na severnem Laškem. Pa sv. Anton ni bil Padovanec po rojstvu, ampak zibel mu je tekla na Portugalskem, v glavnem mestu Lisaboni. To je tako, predragi poslušalci! Anton je prišel še v mladih letih na Laško, prehodil vso deželo, a največ je bival v Padovi. Tu je sprebrnil cesarskega namestnika, je mnogo pridigoval, mnogo dobrega storil, dosti čudežev naredil. — Zato ga Padovani sčasoma niso drugače klicali kakor „naš svetnik“ (il nostro Santo) in ga še dandanes tako imenujejo. V Padovi je sv. Anton živel, tam umrl, tam so shranjeni njegovi telesni ostanki v krasni cerkvi, koder so štirikrat na leto (13. jun., 15. avg., 4. okt. in 8. dec.) velikanski shodi. Cerkev je zelo velika in vendar je od 4. zjutraj do 4. popoldne neprenehoma toliko ljudi in tako naltlačenih, da ne bi vinar padel na tla, ko bi ga spustili od stropa doli. Ta cerkev se je zidala, še preden je bil Anton proglašen za svetnika (eno leto po njegovi smrti po papežu Gregorju IX.) V zakladnici je shranjen nestrohljivi jezik sv. Antona, nadalje njegov plašč, kuta in lasje. (Tu se hranijo tudi lasje Matere božje in Marije Magdalene, trije trni Kristusove krone, platno, namočeno v krvi Kristusovi, skala iz vrta Getzemani, ostanki apostolov, rebro sv. Bonaventure). Častitljivi jezik nosijo očitno v procesiji . . . Na relikvariju (sv. posodi) čudovitega jezika so napisane besede

sv. Bonaventure, ki jih je izrekel, ko je našel jezik sv. Antona: „O blaženi jezik, ki si tudi druge blažil, zdaj naj se pokaže očitno, kakšne zasluge si pridobil pri Bogu.“ — V baziliki svetega Antona je stara podoba svetnikova: Svetnik je slikan v hipu, ko hoče blagoslavlјati: v levici drži brevir s križem na sredi, in na njem besede, katere je svetnik izgovoril, kadar je hotel izprositi milosti svojim prosivcem in pregnati hudobne duhove: „Glej križ Gospodov, bežite hudobni duhovi, zmagal je Lev iz rodu Judovega, korenine Davidove, Aleluja, Aleluja!“

Poleg Matere božje in sv. Jožefa se ne more reči o nobenem svetniku, da bi bil toliko čudežev storil, kolikor sv. Anton Padovanski. Brali ste jih v „Cvetju“ (1882, 1883 . . .), slišali iz govorov (poglejte jih na cerkvenih stenah naslikane). 1227 je bil sv. Anton prvokrat v Padovi. Njegovo češčenje se je hitro razširilo po vsem svetu. Tudi na Slovenskem imamo cerkve, posvečene sv. Antona Pad., čez 200 let stare. V ljubljanski škofiji jih je 32. Pa saj je sv. Anton verjetno tudi naše kraje posvetil s svojo stopinjo. Gotovo je, da je šel iz Ogleja čez Gorico na Kranjsko in v Trst. Pot, ki jo je naredil čez Kranjsko, ni mogla biti druga kakor čez Idrijo, Postojino, Bloke, Dobropolje, zakaj ravno ob teh mestih je največ cerkvâ sv. Antona.

Premišljujmo, spoštovani poslušalci! tudi mi pri današnjem govoru sv. Antona Pad. Pokazati Vam hočem, da je bil sv. Anton I. čudež nedolžnosti, II. čudež pokore.

Ti pa, sv. Anton Pad., blagoslovi nas z Jezuščkom v naročju in izprosi nam pravi razum in pravo spoznanje.

I. Ako kdo šele potem stopi na pot čednosti in svetosti, ko je v pregrehab že utrujen, ako kdo začne šele čisto živeti, ko se je mesenosti že naveličal, ako kdo postane trezen in zmeren, ko je že prej dolgo živel le grlu in trebuhu, ako vzdihuje, se joka, kesa, ko je dejanje že popolnoma dovršil, to, predragi! je sicer hvalevredno in potrebno za vsakega človeka, ki se hoče zveličati; toda občudovanja vredno ni. Ali če pa človek, ki je živel dolgo vrsto let na zemlji, v sredi neumnosti in priložnosti v greh, vendar le prinese prvo nedolžnost in čistost, ki jo je prejel pri sv. krstu, s sabo v grob, v večnost, to je nekaj posebnega, redkega, to je čudež mogočne božje milosti. O kako majhna je truma takih na svetu!

Tak čudež nedolžnosti je bil sv. Anton Pad. Bil je plemenitega stanu, bogatih staršev, imel je pet talentov, čedno postavo... Pri takih okoliščinah, pri takih dušnih in telesnih prednostih, je lahko pričakoval velike časti, bogastva in srečo. Ah, kolika nevarnost, da izgubi nedolžnost! Res velika umetnost, če se znaš pri takih okoliščinah nečimernosti in sladnosti odtrgati od sveta in ohraniti sv. čistost! Zakaj postava telesa ima s čistostjo duše neprestan boj. Sv. Avguštin pravi: „Kar je zelo lepo, ni daleč od padca.“ Vrhu tega pomislite na njegovo nežno starost, najnevarnejši čas za greh. Kako marsikdo je, ki to lahko dokaže iz svoje izkušnje! In če k temu pritisnejo še priložnosti, izkušnjave, nevarnosti, zalezovanja, kdo bi si upal neomadeževan ostati? In takih je imel sv. Anton dovolj v svojih mladih letih: zdaj sovrstniki, zdaj ženski spol, zdaj satan, celo prijatelji, sorodniki, bratje itd.

In vendar! V takih okoliščinah, v takih skušnjavah, kakršnim še v starosti vsak ne kljubuje (David, Salomon), je sv. Anton ohranil nedolžnost v prvem cvetu. Prebiral in preiskaval sem njegovo življenje, da bi našel napako, pa je nisem.

Komaj je prišel k pameti, bilo je že njegovo edino in najvažnejše opravilo, Boga spoznavati, ljubiti, družiti se z njim. Pokoren je bil staršem in bratom, varčen v govorjenju, ljubil je samoto, denar dal ubogim, sramežljiv kakor angelček. Popustil je vse: denar, čast, starše itd. in šel v samoto. Da si je prišel že do časti kanonika, pa jo je popustil in stopil v red sv. Frančiška, to pa radi tega, da ga ne bi sorodniki nadlegovali. Želel je le svojo dušo ohraniti in druge pridobivati za Boga.

Sv. Anton je bil sama nedolžnost, bil je čudež nedolžnosti. Pa ne samo to.

II. Sv. Gregor pravi: „Če mislim na pokoro Marije Magdalene, bi rajši jokal, kakor zinil besedico.“ Tako se mora reči tudi o sv. Antonu Pad. Daleč od sence vsakega greha, je vendar ta nedolžni angel ravnal sam s sabo tako ostro, neusmiljeno, kakor bi bil največji grešnik. Ne mislim poseči v njegovo mladost, ampak pogledjmo ga v samoti, kako je svoje telo mrtvičil. V puščavi, v votlini je prebival. Hrasti in bukve so njegovi tovariši, svetovavci in učeniki. Občutkom svojim ni privoščil ničesar, da je mogel reči: „Oči imate, pa ne vidite, ušesa imate, pa ne slišite, jezik imate, pa ne govorite.“ Telesu svojemu je komaj privoščil malo počitka, jed in pijača se mu je studila, kruh in voda je bila njegova hrana, oblačil je svoje telo s trdimi oblačili, bičal se je...

Ko je stopil v samostan, je vedno bolehal do svoje smrti. Bil je za kuhinjskega hlapca, pomival je in pometal, bratom je bil pokoren... Bil je slaboten, bled, upalega obraza, bolj podoben kostnjaku kakor živemu človeku. Razen kosti in kože ni imel drugega kakor dušo in gotovo ne bi bil živel toliko let, da mu ni Bog življenja daljšal. Pa tudi še potlej ni opustil tega spokornega duha, ko je oznanoval evangelij ter je želel po mučeniški smrti.

Kako vam je pri srcu, predragi kristjanje? Pomislite to nedolžnost in to pokoro sv. Antona. Ali si morete misliti kaj čudovitejšega?

Kaka čast za te, sv. Anton! in kaka sramota za nas! Ali more kdo primerjati svojo nedolžnost z nedolžnostjo sv. Antona? Poglej vase: V tvojih mladih letih, ko si prišel k pameti, kako je že bilo takrat? Kje je ostala tvoja nedolžnost? Mlada in poznejša leta do te ure, kaj pravite na to? Kje je ostala vaša nedolžnost? Hiše in vrtovi, ceste in pašniki, gostilne in plesišča, cerkve in hiše božje, ki ste priče preteklega življenja; če bi mogle govoriti, kaj bi rekle: kje je ostala tvoja nedolžnost? Kolikokrat si jo izgubil sam s sabo, kolikokrat z drugimi v družbi, kolikokrat v mislih in željah, kolikokrat v nedopuščenih pogovorih, pesmih, s tipanjem in dejanjem? Oh, nedolžni sv. Anton, kje si pred nami v nedolžnosti!

In vendarle! Kje je ostala tvoja pokora, ker ti vest očita, da si Boga kolikokrat žalil, dušo izgubil, nebesa zapravljal, pekel zaslužil? Misлил si, da pojdeš brez skrbi, po rožicah in perju v nebesa. Kar očem ugaja, kar ušesom prija, kar grlo šegeče, to iščeš, to jemlješ, a pokoro delati, to je beseda, ki je ne razumeš. Bližnjemu odpustiti, malo žalitev pozabiti, molčati, to je zate nekaj neznosnega; če se ti le kaj prav ne zgodi, začneš kleti, jeziti se, kakor bi nikdar nič hudega ne zaslužil. V vsakdanjih zopernostih in križih se pritožuješ Bogu, kakor bi bil sama nedolžnost. Kam pač se stisneš tisti dan, ko pride sv. Anton s križem, z biči in šibami in z množico svojih tovarišev, kam se stisneš ti, ki bi bil rad brez križa, brez šib?

Delaj torej pokoro, kristjan! Pokoro naj delajo tvoje grešni oči, ušesa, jezik, usta, roke, noge, tvoje grešno meso naj se pokori...

Sv. Anton je bil pravi učenec sv. Frančiška. Nedolžnost in pokoro mu je zaslužila pridevek čudodelnika poleg sv. Bernarda,

sv. Gregorija in sv. Frančiška Ksaverija. — Bolezen je bežala pred njim, bolne je ozdravljaj, od mrtvih je obujal, nesreče je varoval, zmote je razdeval, morje mu je bilo pokorno, jetnikom so spone odletavale, izgubljene in ukradene reči so se vračale, vse to po priprošnji sv. Antona Padovanskega.

Zato glejte na podobo svetega Antona, ki drži v naročju drugo božjo osebo! Oh, on gleda na nas, le pogledajte ga, kako milo gleda njegovo obličje doli z oltarja, kakor bi hotel reči: molite, prosite, tudi jaz sem molil, prosil! Dajte in se vam bo dalo, dajte sv. Antonu in dal vam bo tudi on. Dajte mu čast, ki jo je zaslužil na zemlji. Počastimo ga, slavimo ga, velik je bil pred Bogom, velik pred ljudmi. Sv. Anton, za nas Boga prosil. Amen.

P. Bohinjec.

Druga nedelja po binkoštih.

Nekateri nauki iz prilike o „veliki večerji“.

Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil. Luk. 14, 16.

Neskončno modri božji Učenik je kaj rad svoje nauke podajal v prilikah in poslušavcem v znanih stvarih in zadevah razodeval svoje nebeške nauke. Te njegove prilike pa so sestavljene s tako globoko modrostjo, da je ni v njih skoro besede, ki bi ne imela posebnega pomena in nauka za nas. In te prilike Gospodove so one bogate zakladnice, iz katerih zajemajo oznanjevalci božje besede lahko obilno zveličavnih naukov. Zveličar tudi sam pravi: „Zato je vsak pismar, ki je poučen o nebeškem kraljestvu, enak hišnemu gospodarju, ki nosi iz svojega zaklada novo in staro.“ Tudi prilika današnjega sv. evangelija je taka zakladnica, polna prelepih naukov. Zveličar hoče v ti priliki pokazati našim duhovnim očem velikansko pojedino božjega Jagnjeta, po vsem širnem svetu pogrnjeno angelsko mizo, ob kateri je v tabernaklju pripravljeno presv. nebeška jed, telo in kri Gospodova. Pokazati nam hoče v duhu apostole, pokazati vse škofo in duhovnike vseh časov in krajev, ki vabijo vernike k mizi Gospodovi. Pokazati nam je pa tudi hotel svate te nebeške pojedine. In ti božji svatje niso veljaki tega sveta. Med temi svati ne najdemo bogatinov, ki kupujejo pristave, med njimi ne ugledamo kupcev

in prekupcev, ki gredo od sejma do sejma, med njimi ni onih, ki gledajo po dekličih in si izbirajo neveste, se ženijo in napravljajo šumne, dolgotrajajoče svatbe. Na ti veliki nebeški svatbi ugledamo v rajskem veselju zbrane uboge v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Glejte, koliko naukov je tukaj, toda teh ne bomo razmišljevali, ker nam za danes daje že samo besedica večerja dovolj nauka. Čemu Učenik to veliko pojedino v priliki imenuje večerjo? To bo predmet današnjega našega premišljevanja.

V današnji priliki nam je hotel božji Učenik pokazati veliko pojedino sv. obhajila. Da je pa to veliko pojedino imenoval večerjo s posebnim namenom, vidimo lahko iz tega, da je tudi zakrament presv. Rešnjega Telesa, sveto obhajilo, postavil veliki četrtek pri večerji. Ne pri jutranji jedi, ne opoldne, temuč zvečer je hotel postaviti ta veliki zakrament. In zakaj neki zvečer?

1. Zdrznimo se vseeno, nekoliko pogledati v globočine Zveličarjeve božje modrosti! Zvečer. Zato zvečer, da nam je pokazal, da smo mi sv. obhajila potrebni. Ko se človek cel dan z delom ukvarja in semtertje peha za opravili, je zvečer zdelan in truden in potreben večerje. Človek, ki lenari in postaja čez dan, bi še utegnil misliti, da večerje ni treba, ker se gre zvečer itak počivat. Dobrim delavcem je pa znano, da se brez večerje ne da tudi dobro spati in počivati. Poglejmo tudi bogatine in veseljake današnjega evangelija; utrujeni niso bili in zdelo se jim je, da večerje niso potrebni, zato so odklonili prijazno povabilo. Radi pa so prišli na večerjo revni in bolehní, ker so čutili, da so je potrebni. *Pridite k meni, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom poživil*, govori Gospod. Nikar ne mislimo, da mi nismo med temi trudnimi in obteženimi, da nam ni treba hoditi do Gospoda. O, le kličimo s psalmistom: „Jaz sem pa revež in siromak, Bog, pomagaj mi!“ Ali ne vlada v naših udih trojno hudo nagnjenje: poželenje mesa, poželenje oči, napuh življenja? Ali se nam ni vsak dan, vsak hip bojevati zoper lastno pokvarjeno naravo, zoper hudoben svet in zoper hudobnega duha? Ali po takih naporih in bojih ne potrebujemo krepčila? po dnevu dela in truda večerje?

Potrebni smo Gospodove večerje ne samo radi dnevnega trpljenja, temuč tudi zaradi nevarnosti po noči. Pomislimo, kaj je prišlo nad apostole ono noč po zadnji večerji, po njihovem prvem

sv. obhajilu. Sovražniki so jim Učenika napadli, zvezali in odpeljali. Sami so prevelikega strahu prevzeti zbežali in zapustili svojega Gospoda. Peter ga je celo zatajil. Glejte nevarnosti noči! Obžalovali so apostoli svoje ravnanje in iskali so Gospoda po vstajenju. Kaj bi bili neki storili, če bi ne bili pred to hudo poskušnjo pokrepčani z nebeško jedjo in pijačo? Tudi nam je potreba te božje večerje, da moremo vedno, tudi po noči kakor po dnevu pošteno hoditi, ne v pozrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, temuč kot pravi učenci svojega nebeškega Učenika.

2. Potrebni smo te božje večerje, pa tudi lep čas imamo, da se je udeležimo. Zvečer je napravil Gospod pojedino, da se ne moremo izgovarjati, da ne utegnemo k sv. temu obhajilu. Zvečer po dovršenem dnevnem opravilu ima človek čas za odpočitek. Glejmo te evangelijske povablence, kako nespametno se izgovarjajo in umikajo povabilu. Prvi pravi: pristavo sem kupil, in moramo iti in jo ogledati. Gospod ga vabi na večerjo, ta pa pravi, da gre pristavo gledat, zdaj zvečer, zdaj na noč. Kdo neki po noči ogleduje svoja kupljena posestva? — Drugi: Pet jarmov volov sem kupil, in jih grem poskusit. Kateri pametnih kmetovavcev gre svoje kupljene vole poskusit po noči? „Oženil sem se,“ pravi tretji: „in torej ne morem priti.“ Oženil si se. Ali ti je pa treba zato cele noči rajati in zapravljeti? Vidite, kako nespametne in za Gospoda žaljivo so se izgovarjali, toda vedite, vaši izgovori, s katerimi izostajate od sv. obhajila, so ravnotako ničvredni in žaljivi za Jezusa. Večerjo imenuje Gospod sv. obhajilo, da spoznate, da tako lahko za sv. obhajilo odložite svoja opravila, kakor vsak večer prenehate svoja dela in se podate k večerji. O koliko časa imate za popolno nepotrebne stvari, za škodljive in pregrešne zabave, na mesec, na leto, za sv. obhajilo pa ni časa, najmanjša ovira ali pa tudi nobena je za te že zadosten izgovor, da se umakneš povabilu na božjo večerjo. O, kako žaljivo je tako ravnanje za našega nebeškega gostitelja! Menite-li, da je onemu prijetno pri srcu, ki vabi na že pripravljeno gostijo in se povablenci drug za drugim izgovarjajo. Hudo mu je že, ako ima kateri resničen razlog, da ne more priti, kako hudo mu pa mora šele biti, ako se kdo izgovorja z ničevim vzrokom, kako užaljen mora biti, ko vidi, da povabljenec nalašč neče priti. Ali ne čuti, da ga zaničuje? In glejte navadno se zgodi, da dotičnik takega človeka tudi tedaj ne vabi na gostijo, ko bi

rad prišel, ko je potreben krepčila. Pa poslušajmo Gospoda v današnjem evangeliju: *Povem vam pa, da nobeden onih mož, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.* Predragi moji, nevarno se je s praznimi izgovori odtegovati sv. obhajilu. Skušnja nas uči, da oni, ki redko pristopajo k angelski mizi, kaj radi ostanejo tudi na večer svojega življenja brez božje večerje sv. popotnice. Onih pa, ki niti enkrat na leto ne pristopijo k mizi Gospodovi, onih pa je le redkokateri toliko srečen, da je deležen te velike milosti in dobrote božje.

Zvečer denemo telesno delo iz rok in se vsedemo k večerji, tako se tudi večkrat odtrgajmo časnim opravilom in se podajmo k božji večerji v hišo Gospodovo!

3. Večerjo imenuje nebeški Učenik sv. obhajilo tudi zato, da nas pouči, kako se moramo vesti pri ti sv. večerji. Nobena pojedina ni tako prijetna kakor večerja. Glejte, zvečer je vse dnevno opravilo pri kraju. Zjutraj ali opoldne imamo še vedno skrbi, kako bomo to ali ono opravilo zgotovili, ako bomo mogli sploh opraviti, kar smo za ta dan namenili. Glejte, zvečer je delo dogotovljeno in popolno brezskrbno se vsedemo za mizo. Kako malo nam zaleže jed, kadar jemo ravno, preden se moramo kam odpeljati po železnici. Vedno imamo skrb, da bi ne zamudili vlaka, vedno se oziramo na uro, in tako obedovanje nam ni v veselje in zabavo in nič nam ne tekne. Šele takrat, ko smo pri jedi popolno brez skrbi, imamo od nje popolni užitek. In Jezus hoče, da naj nam bo sv. obhajilo večerja, pojedina, pri kateri naj bomo z njim zaruženi popolno brez skrbi za vsa posvetna opravila. Pri sv. obhajilu pride naš Zveličar v naše srce kot obiskovavec, kot naš najboljši prijatelj. Veste pa, da tudi svojega najboljšega prijatelja nismo veseli, če nas obišče, ko imamo dela čez glavo. Kakor na trnju sedimo poleg njega, poslušamo sicer njegovo govorjenje, toda naše misli so pa le vedno pri našem delu in težko čakamo, kdaj se bo poslovil. Jezus pa želi, da se mi le z njim pečamo, kadar pride v naše srce, zato hoče, naj bo sv. obhajilo večerja, hoče, da poprej, preden prejmemo presvete Rešnje Telo, odpravimo iz svojih misli vsa posvetna opravila, vse časne zadeve, da se v svojem srcu iznebimo vseh zemeljskih želja, da se moremo pri ti sv. pojedini pogovarjati edinole s svojim nebeškim gostom.

4. Pri večerji se lahko nemoteno zabavamo s svojim prijateljem. Po dnevi se kaj lahko primeri, da pride še kak drug

v hišo in moti in zadržuje ljubezniv prijateljski pomenek, zvečer pa se zaprejo vežna vrata in ni se bati, da bi nanje potrkal pozni potnik. Tudi nas po dnevi moti to in ono, ki se godi krog hiše: govorjenje, hoja, vpitje, vozovi, vse to okrog hiše moti ljubeznivo občevanje s prijateljem pri prijetni pojedini. Zvečer pa je tema in mir okrog domovanja, tudi okna se zagrnejo in mi živimo le za prijatelja, veselimo se brezskrbno njegove navzočnosti, z veseljem mu gledamo v mili obraz in nemoteni poslušamo samo-le njegovo govorjenje.

Glejte, tako-le večerjo želi nebeški Zveličar uživati s človeško dušo v sv. obhajilu. Da smo zatopljeni le v Jezusa, da se ne damo od nikogar motiti, da poslušamo le Jezusove besede, ki nam jih govori ljubeznivo v našem srcu. Dan sv. obhajila naj nam bo tiha in mirna noč, da se cel ta dan le z Jezusom razveseljujemo. Večerjo hoče Zveličar obhajati z nami v sv. obhajilu, zato se držimo na dan sv. obhajila bolj v samoti, zdržimo se družbe, sosebno hrupnega in šumnega razveseljevanja in mislimo na svojega ljubega nebeškega prijatelja, kar storimo najbolje, ako ga obiščemo tu v cerkvi, v njegovem bivališču. To željo nam izraža Jezus, ko primerja sv. obhajilo z večerjo.

5. Naš Gospod je pa s tem, da je sv. obhajilo imenoval večerjo, postavil sv. Rešnje Telo kot sv. popotnico ob naši smrtni uri. Ali ni to za revnega zemljana prava nebeška večerja, ki mu jo podaja Gospod nebes in zemlje na večer njegovega življenja, ko ga kliče z dela in trpljenja v njegovem vinogradu. Utrujen in izmučen je ubogi človek na večer svojega življenja po brezštevilnih trudih in težavah revnega življenja v ti solzni dolini. Oh, koliko trpljenja, telesnega in dušnega je prestal, koliko skušnjav je premagal, kolikokrat je bil goljufan v svojih upih in nadah, koliko je taval v zmotah, kolikokrat je bil v stiskah in revah! Zdaj se je približal večer, truden je in rad gre počivat, toda ali naj gre brez večerje počivat po tako trudapolnem dnevu svojega življenja. Ne, Gospod nebes in zemlje mu je za večerjo pripravil Jagnje božje, da je zavžije kot zadnjo večerjo, preden se vleže sladko počivat v Gospodu. *Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.* Ta sv. večerja nam bo prijetno krepčilo za sladke počitek do zore onega velikega dne, ko nas bo nebeška trobenta zbudila k ve-selemu vstajenju.

Predragi, slišali ste lepe in važne nauke, ki jih je nebeški Učenik položil v besedo „večerja“. Ravnajte se po njih. Odrtgajte se pogosto od svojih posvetnih opravkov, pohitite radi k večerji Gospodovi v sv. obhajilu, združujte se z njim kot s svojim prijateljem pri prijetni pojedini, zaupno mu priporočajte vse svoje skrbi in težave. Po ti sv. večerji pokrepčani bodete krepko hodili po strmi poti, ki pelje v življenje in s to sv. večerjo si bodete zaslužili milost, da bodeate tudi na večer svojega življenja deležni večerje sv. popotnice, ki vam bo obenem prva jed rajske pojedine večnega veselja. Amen.

Fr. Gregorec.

Tretja nedelja po binkoštih.

1. Božje usmiljenje.

Cestinarji in grešniki so se približali Jezusu, da bi ga poslušali.

Luk. 15, 1.

Vse hiti k Jezusu poslušat njegove nauke, gledat čudeže. Tudi zaničevani cestinarji, najbolj — znani grešniki, grešnice so med njegovimi poslušalci. Posebno ljubeznivo sprejema Zveličar grešnike in s svojo ljubeznivostjo in prijaznostjo do njih jim omeči srce, da začnejo vanj verovati in ga ljubiti. Le hinavski farizeji se nad tem spodtikajo, češ, grešnike sprejema in je z njimi. Da bi tedaj poučil to hinavsko druhal in jo posvaril, jim pove, da on ravna, kakor dobri pastir, ki gre za izgubljeno ovco, dokler jo ne najde, jo naloži na svoje rane in ko jo prinese, govori: Veselite z menoj, ker sem našel izgubljeno ovco. Jezus je zares pastir, ki je prišel iz nebes na zemljo iskat, kar je izgubljenega, in za temi izgubljenimi je šel po trnjevi poti v smrt, jih je vabil k sebi in v nemal ljubezni do sebe. Še zdaj njegova ljubezniva skrb za grešnike ne poneha. Svoji cerkvi je izročil skrb za izgubljene ovce in ta jih išče, posnemaje nebeškega Zveličarja. — Iz prilik današnjega svetega evangelija odseva najlepše Jezusova ljubezen in usmiljenje do grešnikov in sploh do vseh ljudi, ker so vsi grešniki. Pokazal bom danes usmiljenje Gospodovo in razložil: 1. koliko Bog ljudem odpušča, 2. kolikokrat jim odpušča, 3. kako lahko nam odpušča in 4. kako rad nam odpušča.

1. „Slavite Gospoda, ker je dober, ker vekomaj traja njegova milost,“ tako kliče kraljevi prerok David v 117. psalmu trikrat eno za drugim, da bi ga nikdo ne preslišal. On hoče reči: Bog je usmiljen, neskončno usmiljen. On odpusti veliko, on odpusti težke stvari, on odpusti jako veliko, neskončno veliko. Morje je gotovo veliko v svojem obsegu, toda vendar bi se dalo morda zmeriti, za usmiljenje božje pa na svetu ni mere, tako pravi neka pobožna molitev. Zemlja nosi res grozne grešnike. Nahajajo se ljudje, ki so omadeževali svoje roke s krvjo svojih lastnih sorodnikov, da celo staršev, so ljudje, ki se drznejše dvigniti svoje prste za krivo prisego, da pokličejo Boga na pomoč kot pričo za laž, so ljudje, ki živijo v pregrehah leta in leta, za katere nima noben jezik primerne besede; so ljudje, ki gredo celo v cerkev, ulomijo v tabernakel in pograbijo še tisto borno posodico, v kateri Bog v zakramentu ljubezni prebiva. Gotovo so to veliki, grozni grehi. In vendar, če se skesajo, ali jim Gospod ne odpusti? Nobeno večje hudodelstvo se ni na svetu izvršilo, noben večji greh se ni storil, kakor tisti, ki se je izvršil na gori Kalvariji, kajti to je bil božji umor. Jezus je bil tam umorjen, ki je Sin živega Boga. Med zasmehom in satanskim veseljem je bil umorjen na najsurejši, najkrutejši način. Umorjen je bil od svojega lastnega ljudstva, umorjen po tolikih čudežih vsemogočnosti in ljubezni. Gotovo so vsi ti, ki so pripomogli k takemu umoru, hudo grešili. In kaj je storil Jezus? On je prosil za nje, rekoč; „Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo.“ Še več. Nekoliko tednov pozneje se jih je mnogo po pridigi sv. Petra spreobrnilo in postali so učenci, prvi kristjani, postali so otroci božji. Kdo se pri tem ne spominja besed sv. pisma: „In če bi bili tvoji grehi, o grešnik, rdeči, kakor škrlat, jih more Gospod bele narediti, kakor sneg.“ Da, usmiljen je Bog, ni tako velikega greha na svetu, da bi ga on ne odpustil!

2. Vprašajmo se pa nadalje, kolikokrat Bog odpusti? Judovsko ljudstvo je bilo gotovo nehvaležno nasproti svojemu Bogu. Ne da se dopovedati, kolikokrat je zapustilo svojega Gospoda. Nobenega kralja ni bilo med njimi, pod katerim bi ne bilo ljudstvo Mozesove postave z nogami teptalo, nobenega preroka ni bilo, kateri bi ne bil z žugajočimi govori opominjal ljudstva, ker ni praznovalo sobote, ker je molilo malike. In vendar, kako je postopal Gospod s tem nehvaležnim, hudobnim, zaničevanja vrednim ljudstvom? O kadar se je Izrael skesano obrnil do Go-

spoda, tedaj je on takoj pozabil na vse ter zopet milostno se ozrl na svoje ljudstvo. In kolikokrat je to ljudstvo dvignilo svoje roke k Bogu ter spoznalo svoje hudobije, tolikokrat jim je Gospod odpustil. Gotovo odpusti on velikokrat, neštevilkokrat. Toda čemu segati tako daleč v zgodovino Izraelskega ljudstva, pogledjmo raje v svoje življenje! Pojdimo v mislih nazaj v svoje življenje do onega trenutka, ko se nam je začelo daniti v duši, ko smo začeli spoznavati, kaj je greh, in pomislimo to življenje do današnjega dneva, ali ne smemo reči, da je bilo celo naše življenje samo ena nepretrgana vrsta grehov, razžaljenj božjih? In glejte v tej dobi 20, 40, 50, 60 let je gotovo vsak izmed nas rekel neštevilkokrat ter se trkal na prsi, rekoč: O Gospod, odpusti meni grešniku! In glejte, kolikokrat je grešil, tolikokrat mu je Bog odpustil. Kdo torej ne razume, kar poje sveti pevec na Sionu, ko pravi: „Brez števila je tvoje usmiljenje, o Gospod!“ Brez vsake meje, brez števila je Gospodovo usmiljenje. Ker pa moramo po zgledu Zveščarjevem popolni biti tudi mi, tedaj je jasno, da moramo tudi mi tolikokrat odpustiti, kakor Gospod. Recimo, da nas je kdo razžalil; on spozna svoje obrekovanje, pride k nam ter prosi odpuščanja. Nas to veseli, mi mu podamo roko. Razžali nas v drugič. Pride zopet, mi mu zopet odpustimo, razžali nas v tretjič, pride zopet, pa je nam že težko pri srcu, da bi rekli: Pojdi v miru, odpuščeno ti je. In če pride isti človek četrtič, petič, šestič, kaj bi mi naredili? Mi bi ga ošteli, bi mu pokazali vrata in mu sploh prepovedali še kdaj priti pred naše oči. Vidite, tako delajo ljudje! In kako dela Gospod, on, ki je vendar stvarnik vsega, on najpopolnejše, najsvetejše bitje? Jezus je rekel sv. Petru, da naj odpusti ne samo enkrat, ampak sedemdeset sedemkrat, to se pravi neskončno velikokrat.

3. Spoznali pa bomo Jezusovo usmiljenje še boljše, če se vprašamo, ali nam G o s p o d l a h k o o d p u s t i. Greh in najsi bode še tako majhen je nerazumljivo razžalenje Boga. Ko bi vam še tako dolgo slikal in risal, kaj je greh, tedaj bi tega ne mogli popolnoma spoznati, kakšna hudobija da je greh. Premislimo samo, kdo je tisti, ki razžali, in kdo je tisti, ki je razžaljen. Bog je tisti, katerega človek razžali. Bog je tisti, čegar mogočnosti, svetosti nikdo razumeti ne more, v čegar slavo se blesti celo zvezdnato morje na nebu, on je neizmerna ljubezen, ki ljubi ljudi, kot svoje otroke božje, on je tisti, kateremu angeli, najpopolnejša bitja, kličejo na veke: Trikrat sveti, sveti! In kaj je človek? Najbolje je, če rečem ubogi nič, obdan z vsemi slabostmi,

katere si zamorete le misliti, črv, ki naredi par sekund življenja, da ga kdo pokonča. In glejte, ta človek, ta nič razžali Boga! Da, zato je vsak greh vreden pekla, večnega trpljenja. In vendar glejte, ta prepad se ne odpré, da bi takoj vse grešnike požrl. O usmiljenje, usmiljenje je vzrok, da Gospod prizanese. In ali je morda treba grešniku za storjene grehe delati pokoro celo življenje, ali mora v ječi tičati, ali morda trpeti grozne muke, da mu Gospod odpusti? O ne, samo reči je treba skesano: Gospod, grešil sem! Naj si je človek še tako grešil, naj si je leta in leta živel v najostudnejših pregrehah, naj si je, mesto da bi molil, preklinjal Boga, naj si ga je tajil, norčeval se iz tistih, ki vanj verujejo, ne samo sam grešil, še celo druge napeljeval, kaj mu je storiti družega, kakor skesano reči: Gospod, odpusti mi, grešil sem! Večni Bog je neskončno dober, ker on odpušča zelo lahko, odpušča celo tistim, ki predrzno grešé, računajoč na njegovo milost, Da v tem, dragi kristjani, se kaže njegova neskončna ljubezen do nas. In mi? Ali ga hočemo v novič in v novič žaliti, da takorekoč izsilimo božjo kazen?

4. Če smo že dosedaj precej spoznali božje usmiljenje, nam bo to še jasneje, če premišljujemo, kako r a d n a m G o s p o d o d p u s t i. Bog je Bog usmiljenja. Sv. Cerkev pravi v neki svoji molitvi: „Bog, kateremu je lastno se vselej usmiliti in prizanesti“. Kaj hoče s tem reči? To se pravi z drugimi besedami: Bog skoro ne more drugače, kakor da odpusti. Njega takorekoč vleče, da mora odpustiti. Poglejte, kolikokrat človek Boga zapusti, ne misli nanj cele mesece, cela leta, cerkve ne vidi od znotraj nikoli, še od zunaj mu je zoprna, vprašam, ali pa takega zapusti Bog? O, on hodi skrbno za to izgubljeno dušo in čaka leta, da se grešnik spreobrne. Ako hočemo dobro razumeti usmiljenje božje, spomnimo se prekrasne prilike o izgubljenem sinu. Nesrečni sin se vrača k svojemu očetu, grešnik k Bogu nazaj. Mlad, vesel, lep, cvetoč je šel od doma; bolan, strgan, lačen, izgubljen na duši se vrača nazaj. Se li upa domov? Se ne boji očeta? Oče njegov hodi gledat dannadan, tedaj se vrne — izgubljeni sin. In ko ga enkrat vendar zagleda, tedaj mu naproti hiti, ga pritisne na svoje prsi ter ga sprejme zopet kot svojega otroka. Res usmiljen je Bog! Mesto Ninive je hudo grešilo. Bog je poslal preroka Jona, da naj je spreobrne. In res se jih je veliko poboljšalo. Bog se je usmilil mesta!

Dragi poslušavci! Ne sramujmo se nikdar pripoznati, da smo grešniki. Slednji večer, ko se vležemo k počitku, prosimo usmiljenega Boga ponižno, otročje, naj nam prizanese. Odpri mu torej, kristjan, svoje srce, na katero vedno in vedno trka Gospod tvoј Bog, tebi — človeku. Amen.

Ivan Baloh.

2. Srce Jezusovo gori ljubezni do nas.

Prišel sem, prinesť ogenj na zemljo, in kaj družega hočem, ko da gori?

Luk. 12, 49.

Naslovi, s katerimi kličemo presv. Srce Jezusovo v litanijah, so polni globokega pomena in važne vsebine. Tako med drugimi imenujemo Srce Jezusovo žareče ognjišče ljubezni, dobrote in ljubezni polno. In ali ne po pravici? Saj je to presv. Srce za nas storilo vse, kar je le moglo storiti; več ne more niti storiti niti dati, kakor nam je dalo in storilo. Samo sebe je takorekoč použilo, izčrpalo, izrabilo, izpraznilo: Za nas je hotelo s sulico prebodeno preliti zadnjo kapljico krvi. Kaj bi bilo torej bolj umestno, kaj bolj spodobno in pravično, kakor da bi mi dali svoja srca presv. Srcu Jezusovemu? Pa ne samo da tega ne storimo, ne, marveč pogreznjeni v črno nehvaležnost žalimo neprenehoma z grehi vseh vrst predobrotljivo Srce Odrešenikovo, in koliko jih je pa tudi, ki ga naravnost sovražijo in preganjajo! Ko so v starem zakonu Izraelci v puščavi godrnjali zoper Gospoda, se je silno razsrdil in v svoji sveti jezi je rekel: „Doklej mi še ne bo verjelo to ljudstvo po vseh čudežih, ki sem mu jih storil? Udaril ga bom in pokončal.“ Ne ravna pa tako Bog v našem času. Res, kar nič bi nas ne smelo iznenaditi, ko bi Jezus govoril takole: „Ker zametujete mojo ljubezen, jo zaničujete, obrnil se bom od vas in vas prepustil bedi in zapuščenosti.“ Toda tako Jezus ne misli, tako tudi ne stori, marveč zveličani Marg. Alacoque je govoril za celo človeštvo: „Moje božje Srce tako zelo gori ljubezni do ljudi, da ne morem tega silnega ognja ljubezni več zadrževati. Naj se razlije ta ogenj, da se podeli ljudem. Zato oznani in daj oznaniti celemu svetu, da ne bom stavil ne mere in ne meje milostim vsem onim, ki jih bodo iskali v mojem Srcu.“ Predragi v Gospodu! Kaj ne, Gospod Jezus Kristus govori vse drugače, kot mi občutljivi ljudje, ki tako hitro zamerimo vsako nehvalež-

nost; nerazumljive so nam te besede ljubezni Jezusove, ki želi dobrote svojega srca podeliti vsem. V lastno spodbudo in korist si hočemo danes natančneje ogledati to resnico in premišljevati: 1. Srce Jezusovo gori ljubezni do ljudi, 2. Srce Jezusovo gori hrepenenja milosti deliti. Sebe in vse svoje, vso občino in vso župnijo smo posvetili presv. Srcu Jezusovemu, njemu izročili v varstvo. Da se bomo zavedali pomena te posvečbe, bomo premišljevali ravno gorečo ljubezen Srca Jezusovega do nas.

Srce Jezusovo gori ljubezni do ljudi. Kaj ne, predragi v Gospodu, čudovit in čuden je ta ogenj! In kdo je zanetil v božjem Srcu ta ogenj, in zakaj je narasel ta plamen tako silno, da ga Srce Odrešenikovo ne more več zadrževati? Ta ogenj v božjem Srcu je zanetila božja ljubezen. To bi nam bilo še razumljivo, a nerazumljivo nam je, odkod je dobil plamen toliko goriva in netiva, da je narasel tako silno. Če hočemo, da plamen ne mine in izgine, treba vedno dokladati gorljivih stvari. — Če bi Jezus rekel, da gori njegovo Srce ljubezni do nebeških duhov, do kerubov in serafov in vseh drugih angelskih vrst, bi se temu ne čudili toliko, ker ti izvoljeni angeli božji ga neprenehoma hvalijo in molijo, slave in časte. Toda Odrešenik naš pravi: Moje Srce gori ljubezni do ljudi. Ne dela nobene razlike, ne pravi: Moje Srce gori ljubezni do pravičnih, pobožnih, čistih, bogoljubnih ljudi, marveč to Srce gori ljubezni splošno do vseh ljudi brez izjeme. Ali moremo to razumeti? Saj je med temi ljudmi velika večina skrajno nehvaležna. Dannadan žalijo Srce božje z nespoštljivim obnašanjem v cerkvi, z nezapopadljivo mrzlostjo in mlačnostjo nasproti zakramentu ljubezni, da, žalijo ga celo z očitnim zaničevanjem in zasramovanjem. In neizmerno število božjih ropov, nevrednih obhajil, nešteti smrtni grehi: ali niso vse to nove globoke rane Srca Jezusovega? In take, te ljudi ljubi Srce Jezusovo? Ljubi s tako silno nevzdržno ljubeznijo, da plamenov te ljubezni ne more več preobvladati?! O Gospod naš in naš Bog, kdo te more umeti? Neumevna so nam veličastna dela tvoje nedosežne vsemogočnosti, ne razumemo potov in sklepov tvoje brezmejne modrosti, strmimo nad tvojo neskončno pravičnostjo: toda — odpusti mi o Bog moje besede — ložje bi razumeli vse drugo, ko pa ljubezen, katere gori tvoje presv. Srce do nas nehvaležnih ljudi. — Če nas Bog tepe zaradi naših grehov

z različnimi šibami, če nas ostro kaznuje z mečem pravice, če se nam odtegne, da, če bi od danes naprej hotel prenehati bivati v presv. Rešnjem Telesu pri nas, bi vse to umeli, ker smo vse to zaslužili, zaslužili v polni meri, zaslužili že davno. Toda, mili Jezus, če govovi tvoje Srce in pravi, da tako zelo gori ljubezni do nas, da ne more tega ognja več zadrževati, nam je to popolnoma nerazumljivo, tega ne zapopademo.

Predragi v Gospodu! Kaj naj porečemo k temu? Bog človek gori ljubezni do nas ljudi zato, da bi jih s svojo ljubeznijo osrečil. Ali moremo ostati mrzli pri tolikem ognju ljubezni, ali se ne bo ogrela naša duša, razvnelo naše srce ob tako vročem plamenu? Če človeka celo pri ognju zebe, po vsej pravici trdimo: bolan je. Istotako bi bilo slabo znamenje za nas, ko bi ostali mrzli pri žarečem ognjišču ljubezni, kakor nazivljemo presv. Srce Jezusovo. Povejte mi vendar, dragi kristjani, kdo je tako vreden naše ljubezni, kakor Jezus Kristus? Kaj je storil za te svet? Ali je mar toliko žrtvoval za tvoj blagor, da tako tiščiš za svetom? In odgovori: Kake usluge in dobrote ti je izkazal satan, da hočeš raji slušati vabljenje njegovo, ko pa mili klic Jezusov? Svet in satan nista prav nič storila za tvojo srečo in tvoj mir. Dokler te more svet rabiti za svoje namene, dokler se daš izrabljati za težnje sveta, klanja se ti in ti poje slavo in hvalo križem sveta. Ako ti opešajo moči, ko svetu ne moreš več koristiti, postaneš mu nadležen, pahne te od sebe in ne zmeni se zate, kakor da bi te ne poznal, dasi si mu prej bil vdan s celim srcem. To je plačilo sveta! Vse drugače še pa dela s teboj, dragi moj, satan! Vabi te in rabi kakor ptičar kliče ptice, a ko te ima v kletki, v pesteh, iztakne ti oči, da ne vidiš več solnca resnice, postrizje ti peroti, da se ne moreš več dvigniti k Bogu z verigami napuha in poželjenja te priklene, dokler žalostno ne pogineš na veke. Svet in satan sta grozna gospodarja. Ne tako Jezus! Ne moreš mu koristiti: saj Jezus vse da, kar imaš; ne moreš mu tudi ne škodovati: Kaj boš ti prah in pepel se uprl Stvarniku? Dalje: S svojimi grehi si postal celo nevreden njegove ljubezni, a vkljub vsemu temu skrbi Srce Jezusovo iz čiste ljubezni za tvojo pravo srečo, ker dobro, mnogo bolje ve ceniti vrednost neumrjoče duše tvoje ko ti sam. Zdi se, kakor bi Jezus ne mogel biti srečen, ako ne vidi srečnih tudi nas. In zato Jezusovo Srce plamena svoje ljubezni ne more več zadrževati, marveč kar gori hrepenenja nam deliti svojih darov in dobrot v najobilnejši meri brez konca in kraja.

Resnično! Dobrot nam hoče deliti Srce Jezusovo brez konca in kraja. „Oznani, in daj oznaniti celemu svetu, da svojim milostim ne bom stavil ne mere in ne meje za vse one, ki jih bodo iskali v mojem Srcu!“ Tako čudapolno hrepenenje svojega Srca je razodel Jezus svoji služabnici blaženi Margareti Alakok. Čujte, predragi v Gospodu! Tudi vi ste na svetu, košček sveta. Tudi vam hoče Jezus to oznaniti. Jezusa žalimo dan na dan, uro za uro in ni ga med nami, tudi enega ne, ki ne bi bil zadal temu presv. Srcu kako rano. In vendar, Jezusovo Srce gori hrepenenja nam deliti milosti in dobrote v najobilnejši meri vsem brez najmanjšega razločka. Skoraj neverjetno se to zdi človeškemu razumu. Zato se je pa Jezus Kristus sam ponižal in nam razodel neizmerno svojo ljubezen ter pokazal neskončno bogate zaklade, ki jih ima pripravljene za nas. Jezusa žali, da mislijo ljudje tako nizko in malenkostno o njegovi ljubezni, kakor da bi zamogli od njega dobiti kako milost le z največjo težavo, kakor da bi bil Jezus skop in varčen pri razdeljevanju milosti. Ne, predragi v Gospodu, božjega Srca ne smemo soditi po navadnem človeškem srcu. Koliko mora včasih človek prositi, prigovarjati, truditi se, da dobi ne kako milost, ampak to, kar mu po vsej pravici gre, do česar ima polno pravico. O srca naša so tako pogosto trda, neizprosna! Poglejmo le en pojav v našem družabnem življenju! Delavci zahtevajo večjo plačo in to ne redko po vsej pravici. Pa kako popolnoma brez srca se tu pokažejo delodajalci; niti za las ne marajo odjenjati, ko je vendar zahteva pravičnosti, da se da vsakemu delavcu zaslužek, kakor mu gre. In če slednjič vendarle odjenjajo, storé za to, ker si drugače ne vedo pomagati; ni jih nagnilo k temu srce, ampak sebičnost. Vse drugače dela in ravna ljubi Jezus z nami, ki smo takorekoč delavci v njegovem vinogradu. Dolžan nam ni dati ničesar, vendar nam daje milosti vedno več kakor smo prosili, več kakor bi si jo mogli zaslužiti. Srce Jezusovo je zadovoljno in srečno, da se mu le bližamo, iskat pri njem milosti in dobrot. In da bi srčnemu njegovemu hrepenenju lažje ustregli, nam je zapustil svoje božje Srce v presv. zakramentu. Da bi ne trepetali pred njegovim božjim veličastvom, se je skrtil v majhno nezatno podobo kruha. In tam v tabernakeljnu je pripravljen vsak čas, vsako uro poslušati naše prošnje in jih uslišati. Če kdo pride k visokemu gospodu, mora se prej dati naznaniti po kakem služabniku; pri Jezusu tega ni treba, brez vseh okolišnosti in takoj

nas sprejme. Tudi naj nas ne skrbi, kako bomo postavljali svoje besede, da ne bomo napravili napak ne zoper slovnico, ne zoper olikano vedenje. Čimbolj preprosto boš govoril z Jezusom, tem rajši te bo imel, ker pod lepimi izbranimi besedami, kakor so v navadi v svetnem občevanju, se skriva prerada ali praznost ali zvijača ali hinavščina. Povej Jezusu naravnost, kaj te boli, in pomagaj ti bode. Tako, predragi v Gospodu, nam hoče Srce Jezusovo deliti dobrot brez konca in kraja; neomejena je dobrotljivost Srca Jezusovega, vzbuja nam zaupanje, srčnost in pogum. Res, Srce Jezusovo je bogato za vse, ki je kličejo na pomoč!

Ozrmo se sedaj, predragi v Gospodu, nekoliko po širnem svetu! Skušnja nam predočuje dve stvari, ki se kar nič ne vjemate. — Po eni strani stiske in težave, križi in nadloge i v telesnem i v dušnem oziru brez konca in kraja. Vpitje in jok, krik in stok, žalost in solze: vse to nas srečuje vsepovsod v tej dolini solza. Kdor le površno pogleda v časopisih dnevne novice, mora priznati, da je komaj tretjina teh novic vesele vsebine, druge so z velike večine žalostne. To je eno dejstvo, ki je noben razsoden človek ne bo skušal utajiti. Drugo dejstvo je pa to: Srce Jezusovo v presv. zakramentu vabi tako ljubeznivo, kliče tako milo: *Pridite vsi k meni*. — Beda in stiska po eni, najobilnejša pomoč po drugi strani! Kako in odkod vendar to, da se pa beda ne zmanjša, da solze ne usahnejo? Mislite si otroka, ki sedi pri polni skledi pa vpije na vse grlo: „Mati, lačen sem!“ In mati pravi: „Jej vendar, saj imaš pred seboj.“ „Se moram igrati,“ pravi otrok. — Ali: Kdo je pal v vodo in ne more na suho. Kliče na pomoč. Vržejo mu vrvi, mole drogove, da bi ga rešili, a on se na oprime ne vrvi in na droga. V čolnu se podajo za njim: a ta se oddaljuje, da bi ga gotovo ne dobili. Kaj bi rekli o početju onega otroka ali tega utopljenca? Brez dvoma porečete: Ali je neumen ali pa hudoben. Dobro si povedal, a s tem skoraj gotovo sebi podpisal sodbo. Ali naj tudi tebi veljajo besede evangeljske prilike: „Iz tvojih ust te sodim, ničvredni blapec“? Prosim, samo to-le pomislite še: Kdo je brez križev in nadlog? Oglasi naj se oni, ki nima prav nobenih skrbi! Zdaj se nam slabo godi v časnih posvetnih stvareh, a kmalu zopet nas nadlegujejo izkušnjave in notranji dušni boji. In v tem boju iščemo pomoči, tolažbe, miru. Ubijaš in beliš si glavo, kako bi to ali ono delo začel, kaj bi bilo bolj pametno ukreniti, tu in tam pripoveduješ svoje gorje. Nemiren kakor si légel spat zjutraj spet ostaneš truden, zmučen in

dan trpljenja se spet prične. Ali nisi podoben onemu otroku, ki pri polni skledi lakote vpije? Ali onemu možu v vodi, ki noče zgrabitati rešilne vrvi? Predragi v Gospodu! Gotovo slab izgovor bi bil, ko bi rekli, da do danes niste vedeli, kam naj se obrnete v težavnih položajih življenja za pomoč. Pa recimo, da je res tako, odsihmal se ne boste mogli izgovarjati: dobro veste, namreč da Jezusovo Srce tudi za vas bije v zakramentu ljubezni. Tudi vam velja klic Gospoda: *Pridite...* Gospod oznanja tudi vam, da vam bo dal milosti in dobrot brez mere, če se boste zatekli k njemu. In nikdo ni izvzet, vsem velja to vabilo. Zakaj se torej ne bi vsi zatekli k Srcu Jezusovemu v svojih nadlogah in stiskah?

Predragi v Gospodu! Če smo bili dosedaj mlačni in brezbrizni do Jezusa, nihar odslej več ne bodimo. Kajti ta brezbriznost in hladnost ga žali, zdi se namreč, da se zato ne maramo zatekati k njemu, ker ne verujemo v njegovo ljubezen, njegovo moč. Pogosto in radi pridimo se gret k temu žarečemu ognjišču ljubezni; potem bodo naša srca postala vroča ljubezni do Jezusa. Ne bo nam pretežko in prehudo nobeno trpljenje, nobena težava ne bo odveč, ker vžgal nas bo oni ogenj, ki ga je prišel Jezus prineset na svet, ogenj čiste ljubezni do Boga. In ko bomo zopet molili slovesno posvetitev Srcu Jezusovemu, prosimo, naj nam da ognja, ki požiga grešnosti in slabosti, vžiga pa srčno, požrtvovalno ljubezen do Boga. To ljubezen naj nam da presladko Srce Jezusovo v obilni meri, da bomo v tej ljubezni srečno živeli in v tej ljubezni srečno umrli. Amen.

Fr. Salezij.

Praznik sv. Petra in Pavla.

Pričevanje sv. Petra.

Ti si Kristus, Sin živega Boga.
Mat. 16, 16.

Danes slavimo spomin dveh mož, katera svoje dni pred svetom nista nič veljala, a njih imeni ste bili in ste še sedaj zapisani v knjigi življenja in ves svet se jima klanja s častjo. Eden je bil preprost ribič, drugi neznamen rimski meščan. To sta apostola sv. Peter in Pavel. Prvi je iz neznatnega ribiča postal prvak apostolov, prvi namestnik božji na zemlji, drugi pa se je iz najhujšega sovražnika krščanskega po božji milosti izpremenil v naj-

bolj gorečega, najbolj delavnega apostola, ki je nesel slavo Jezusovega imena do skrajnih mej zemlje. Zato ga pozdravlja sveta katoliška Cerkev: „Ti si izvoljena posoda, sveti apostol Pavel, oznanovavec resnice po vesoljnem svetu!“ „O njih zasluženju,“ govori sv. Leon, „in o čednostih, ki presegajo vso zgovornost človeško, moramo vsi enako misliti, ker v izvolitvi sta bila enaka, v delu podobna in dosegla sta enak konec.“ L. 67. sta bila, kakor vam je znano, oba na današnji dan mučena in sta za svojega božjega Učenika prelila svojo kri. Sv. Peter je bil križan z glavo navzdol, sv. Pavel pa je dal svojo glavo pod meč. Premišljujoč to veliko junaštvo apostolskih prvakov Petra in Pavla kliče sveti Janez Krizostom ves navdušen: „Kako naj vaju zahvalimo, o blažena apostola, ki sta toliko za nas storila? Ko mislim nate, Peter, ostrmim, ko se spomnim tebe, Pavel, razlije se mi duh in solze me posilijo. Kaj naj rečem ali kaj naj povem, ko premišlujem vajine bridkosti, sam ne vem. Koliko ječ sta posvetila? Koliko verig okrasila? Koliko muk prestala? Koliko kletvin pretrpela? Kako Kristusa nosila? Kako s pridigovanjem Cerkev razveseljevala. Blažena sta vajina jezika; s krvjo poškopljani so vajini udje zaradi Cerkve. Vidva sta Kristusa posnemala v vsem! Po celem svetu je šel vajin glas in vajine besede do skrajnih mej zemlje. Raduj se, Peter, ki si dosegel milost, da si užil les križa Kristusovega! . . . Veseli se, blaženi Pavel, ki ti je bila glava z mečem odsekana, čigar čednosti se ne morejo razodeti z nobenimi besedami . . . Naj bo meni oni meč kot krona in žrebli Petrovi kot biseri, okovani v to krono!“

Tako govori ves navdušen sv. Krizostom, ko občuduje njuno junaštvo in smrt. Kristjani, tudi mi se iz tega mnogo lahko naučimo, predvsem pa pravega krščanskega junaštva, krščanske srčnosti, ki nam je tako zelo potrebna. Vprašajmo se le, kaj je bil vzrok, da sta apostola Peter in Pavel prelila svojo kri? Glavni vzrok njenega trpljenja in njune smrti je bilo ono veličastno pričevanje, katero je nekdanj Peter v imenu vseh drugih apostolov govoril Jezusu: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“

Kristjani, to in edino to spričevanje, katero je apostolom nakopalo smrt mučeniško, a jih tudi poveličalo, je tudi glavni in edini vzrok vednega preganjanja pa tudi vednega, neprestanega zmagovanja sv. katoliške Cerkve nad svetom. S pomočjo sv. Petra in Pavla premišlujmo to pričevanje, da si utrdimo in poživimo svojo krščansko vero!

1. Jezus Kristus je vprašal apostole: „Kdo, pravijo ljudje, da sem jaz?“ In ko so mu odgovorili, zastavil jim je vprašanje: „Kdo pa vi pravite, da sem jaz?“ Tedaj je stopil Peter pred njega in v imenu vseh odgovoril: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ Iz tega uvidimo, da je Zveličar sam hotel zvedeti od svojih učencev, kaj o njem mislijo. Zakaj neki je to terjal od njih? To nam pojasni Jezusov odgovor, ko je rekel: „Meso in kri ti nista tega razodela, temuč moj Oče, ki je v nebesih.“ Torej je sv. Peter izrekel versko resnico; izrekel pa jo je, ker mu jo je nebeški Oče sam položil v srce in na jezik, da jo je izustil z jasnimi, določnimi besedami. V teh besedah pa je globoka, pomenljiva skrivnost: Jezus, Sin človekov, je Kristus, je oni Mesija, oni Maziljenec, katerega je Bog že v raju obljubil, katerega so narodi pričakovali, o katerem so preroki prerokovali. In ta Sin človekov je Sin živega Boga, to je druga božja oseba v presv. Trojici, je pravi Bog kakor Oče sam, je večni Sin božji, ki je kot Sin človekov prišel na svet, človek postal, da je dopolnil to, kar nobeden doslej ni mogel, da je rešil človeka iz sužnjosti greha in ga povzdignil v otroka božjega. Ako pa je Kristus Mesija, Sin božji, potem mu mora ves svet skazovati dostojno čast, se mu ukloniti in ga moliti kot svojega edinega, pravega Boga, svojega Odrešenika in Zveličarja.

Šele potem, ko je Peter izustil ono spričevanje, rekel je Gospod: „In jaz ti rečem: Ti si skala, in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev.“ Glejte, v tem hipu je Kristus Petru obljubil, da bo on skala, temeljni kamen njegove Cerkve, to je pastir ali glavar onega velikega kraljestva, katero ustanovit je prišel na zemljo. Kaj pa je bil vzrok te obljube? Ono spričevanje: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ Torej šele potem, ko je Peter to izrekel, določil ga je Jezus, kakor v nekako plačilo za trdno vero, kot temeljni kamen svoji sv. Cerkvi. Iz tega pa lahko spoznamo, da vsa katoliška Cerkev stoji le na spričevanju: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Gospod sam je postavil to podlago.

2. In kako neki bi moglo drugače biti? Ako Kristus ni Sin božji, je prazna naša vera, in mi nismo odrešeni; tako je učil že sv. apostol Pavel. A ravno v tem se je pokazala moč in resnica sv. katoliške vere, da je na tej podlagi Cerkev premagala svet. Kje so sedaj oni maliki, katerih je bil enkrat poln ves svet? oni maliki, pred katerimi so trepetali malikovalci, katerim so darovali in jih molili kot svoje bogove? Sicer so še na svetu malikovalci, a le v skrajnih zemskih pokrajinah, kamor še nikoli ni prisijala luč

sv. vere. Kakor hitro pa ta med nje prisveti, zginejo kakor zginel sneg pred gorkim solncem. Cerkev sama, ki stoji že blizo 2000 let, združuje v sebi tisoče narodov in deželâ od juga in severa, od vzhoda do zahoda. Vsi ti milijoni ljudi so združeni v spričevanju: Jezus Kristus je Sin živega Boga. — S čim drugim je Cerkev premagala svet, ako ne s tem spričevanjem? Ne, z ničemer drugim! To spričevanje pa nosi takorekoč vtisnjeno na svojem čelu. Nikdo drugi se ne sprejme v katoliško Cerkev, nego tisti, ki očitno pove, da veruje v Jezusa Kristusa, Sina božjega. In najvažnejša dolžnost vsakega kristjana je, da vselej in povsod, pri vsakem opravilu, posredno ali neposredno, spoznava: verujem, da je Jezus Kristus pravi Bog.

3. In v resnici smo vsi kristjani z Jezusom vred po njegovi veri eno med seboj. Ker spoznavamo Kristusa kot svojega Gospoda, kot Sina božjega, zato ubogamo njegovo sv. Cerkev, ki v njegovem imenu nam govori in nas uči in vodi. Ker spoznavamo Jezusa kot svojega Boga, zato sprejemamo pri sv. maši in v sv. zakramentih pokoj svojim dušam. In zakaj smo mi danes tukaj zbrani na tem svetem mestu? Ker spoznavamo s sv. Petrom vred, da je Jezus Kristus Sin živega Boga.

Tako torej sloni resnica sv. Cerkve na tem pričevanju in ravno v tem ima ona svojo moč, svojo nadnaravno edinost. Toda ravno to spričevanje pa je tudi vzrok, da hudobni svet prave, zveste kristjane neprestano sovraži in preganja. Kako pa in zakaj?

II. Spričevanje, da je Jezus Kristus pravi Bog, terja od nas trojno, toda nobena izmed teh treh stvari svetu ne ugaja, zato je vzroka dovolj, da Jezusa Kristusa in njegovo Cerkev preganja.

1. Ako Jezusa Kristusa spoznavamo kot pravega Boga, moramo le njega moliti, le njemu izkazovati božjo čast in nikomur drugemu ne. Ali pa so Judje svoje dni to storili? Oj, sramovali so se, da bi ubogega Nazarejca, katerega so imenovali tesarjevega sina, spoznali kot Mesija. Domišljevali so si, da bo njih Mesija mogočen vladar, ki bo poslavil kraljestvo judovsko in vladal na Sijonu čez ves svet. A prišel je Jezus, in on ni imel prostorčka, kamor bi položil trudno glavo; namesto da bi si kraljestva prisvajal, je zbiral okoli sebe uboge učence, jih učil ponižnosti in jim povedal, da je prišel zbrisat grehe vsega sveta. Kdor se najbolj poniža, ta je njegov najzvestejši učenec. In takega naj bi Judje spoznali kot Zveličarja? Takega naj bi molili? Pribili so ga rajši na križ kot zapeljivca in hujskača ljudstva.

In pogani? Sami so si naredili bogove iz kamna, lesa, kovine itd.; vse mogoče pregrehe in napake so jim umislili, potem pa so jih molili, čeprav so mnogim bogovom očitali največje hudo-bije. Ko bi se pustil Jezus v vrsto teh bogov postaviti, gotovo bi ga z veseljem sprejeli. A on je edini pravi Bog, pravi Sin nebeškega Očeta, zato poleg sebe ne trpi nobenih drugih bogov. Zato terja sv. Cerkev, da se morajo zavreči vsi bogovi in moliti le tisti, ki je svoje življenje dal na svetem križu. Zato so se mnogi pogani, malikovalci uprli Jezusovi veri, in so jo preganjali in zatirali z ognjem in mečem, s strahovitimi, nečloveškimi mukami. A vsi malikovalski vladarji je niso mogli zatreti; zmagal je Kristus, maliki pa so se sesuli in razpadli njih oltarji. Država sama je morala priznati Jezusa kot Sina božjega.

In ali je dandanašnji kaj drugače? Dandanašnji se bije hud boj med vero in nevero. Kaj hoče nevera? Nobenega gospoda noče imeti v nebesih, noče spoznati, da ima človek neumrjočo dušo; uči, da je človek sam svoj Gospod, ustvarjen ne za nebesa, temuč le za svet. Zato se hudobni neverni svet upira Jezusu, noče ga spoznati kot Boga, ne mu skazati dostojne časti.

2. Spričevanje sv. Petra o božanstvu Jezusovem nas sili tudi k temu, da moramo le v Jezusa verovati in njegove nauke sprejeti kot božjo resnico s srčno zvestobo. Ko so Jezusa nekdanj učenci zapuščali, vprašal je apostole, ga bodo-li tudi oni zapustili. A Peter je rekel v imenu vseh: „Gospod, kam pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja in mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin božji.“ (Jan. 6, 69, 70.) S tem je sv. Peter pokazal, da tisti, ki veruje, da je Jezus Bog, mora tudi njegovim naukom verovati in jih tudi spolnovati. Gospod nas uči po svoji Cerkvi, katero je postavil na skalo, na sv. Petra. Po Cerkvi prejemamo torej božjo besedo in njej moramo verovati.

A kaj pa svet pravi k temu? To je ravno vzrok, zakaj svet sv. Cerkev preganja, sovraži, zakaj jej noče verovati. V veri se mora človek ukloniti večni resnici; sprejeti mora ono kot resnico, kar ga uči neskončno modri Bog po sv. Cerkvi. Toda to ni nič nenaravnega. Omejeni človeški um ostaja vedno daleč zadaj za svojim Stvarnikom, zato mu mora služiti, pokoren biti; spoznati moro to kot resnico, kar ga uči on, ki je večna Resnica, po katerem vso resnico šele prav spoznamo. A napuh človekov se ne uklone. Rajši veruje svoji slabi pameti, nego da bi se podvrgel večni resnici, ki nikoli ne goljufa, a tudi ne more goljufana biti.

Srečen ta, ki ne zaupa toliko slabemu svojemu razumu, nego veliko bolj svojemu večnemu Bogu!

3. Še eno! Vera v Kristusa tudi terja, da smo njemu pokorni in njegovi sv. Cerkvi, njenim postavam. A to pa sedanjemu svetu nad vse preseda. Veroval bi še marsikdo, ko bi mu ne bilo treba po veri živeti. Zato pa se mora odpovedati svoje-glavnosti, slabemu nagnjenju mora napovedati vojsko, svet zaničevati, pobožno hrepeneti po večnih zakladih. Kaj neki, kristjani, je glavni vzrok pri tolikih ljudeh, da vero izgube? Največkrat nevera izhaja odtod, ker nočejo živeti tako, kakor jih vera uči, ker so vdani mnogim pregreham, katere pa vera prepoveduje. V grehe so okovani, sužnji so svojih strasti, razuzdanosti so vdani, vest jih grize in peče, ker jim vzbuja spomin na večnega Sodnika. Zato pa se tolažijo, da je vse to, kar uči vera, le gola neumnost, da ni večnega Sodnika, da je Cerkev le za norce, da Cerkev svoje verne le goljufa, da vera ni za tiste, ki znajo kaj misliti. Pravijo tudi, vera je le za neolikane preproste ljudi, kdor je omikan in olikan, tega ne potrebuje. — Ubogi reveži taki, kako sleparijo sebe in druge, ki se jim dajo. Njih lastno govorjenje spričuje, da ne poznajo prav nobene olike in omike. Ko bi ti ljudje res kaj misliti znali in bi imeli res kaj lastnega prepričanja, pa ne bi bledli takih neumnosti. Učeni Baco de Verulam pravi: „Leviore gustus ad atheismum adducunt, pleniores haustus ad religionem reducunt.“ Potem so delali učenjaki Ampére, Galilei, Kopernik, Kr. Kolumb in drugi in bili so pri vsej svoji velikanski učenosti najboljši katoličani. Pravijo tudi, da si ne dajo od nikogar ukazovati. Kdor veruje, je suženj, ker ne sme po svoje misliti. Sveti Bernard pa pravi: „Veritas sola liberat, sola solvit, sola lavat.“ Kdor služi Bogu, kdor služi Jezusu, ta ni suženj, ker Bog sovraži suženjstvo, ta je prost vseh zmot, vseh strasti; kdor pa Jezusu ne služi, ta ni prost, ta je suženj vsakovrstnih zmot, hlapec vseh krivih učencikov, suženj vseh strasti: pomilovanja vreden od vseh strani. Le ena moč ga more rešiti: večna resnica, ta ga otme, oprostí, opere, da mu svobodo, da se ne boji nikogar nego Boga v nebesih.

Kje ima tak človek brez vere svojo srečo, kje najde pravi srčni mir. V svoji sužnjosti gotovo ne. Pravo srečo, pravi mir občuti le nedolžno ali spokorno, z Bogom spravljen srce. Drugod se mir ne najde, nego pri Bogu, pri Jezusu, ker on je kralj miru. To so skušali apostoli, to skušajo še sedaj vsi zvesti kristjani.

Sv. Pavel je zaklical: *Mihi vivere Christus est, et mori lucrum*, "in drugje: „Če je preveliko trpljenje Kristusovo v nas, je naša tolažba po Kristusu še večja.“ (2. Kor. 1, 5.) Ta sveti blaženi mir je nosil sv. Pavel v svojem srcu, ko je položil glavo pod bridki meč, ta mir je navdajal sv. Petra, ko je razpel svoje ude na les sv. križa.

Glejte, kristjani, tako je spričevanje, da je Kristus pravi Bog, naš Gospod in Zveličar, oni kamen, nad katerim se izpodtika ves hudobni svet že od Kristusa sem do današnjega dne. To je glavni vzrok, zakaj svet preganja in sovraži vse, kar služi zvesto sveti Cerkvi. „*Lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem; erant enim opera illorum mala.*“ Kdor ljubi luč, ta pride na dan. Brezverci se ponašajo sicer z lučjo, a s kakšno? Ko bi znali kaj misliti, spoznali bi, da sede v temi greha in strasti in zmot, katerih je ena hujša in večja nego druga.

Prišla je na svet prava, večna luč, ki ne ugasne nikdar, a neverci nočejo te luči, prehudo se jim blišči z nebeško svetlobo, zato silijo nazaj v temo zmot, tam se bolje počutijo, ker njih dela so hudobna. Prišla je z lučjo resnica; večna resnica, a te ljudje tudi nočejo; silijo v laž, ker sami sebi lažejo, da jim ugaja, da jim tudi drugi lažejo. Prišlo je z resnico odrešenje, a tudi tega nočejo, ker prihaja od Boga. Od Boga pa sploh ničesar nočejo sprejeti. Čakajo, da jih reši menda njih slaba, puhla pamet. Prišla je po odrešenju sreča, neminljiva, stalna sreča. A tudi te se branijo, ker izhaja od Boga. Da bi ne sprejeli sreče od Boga, katerega sovražijo, so rajši brez sreče. Prišel je Bog sam, iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega, a njegovi ga niso sprejeli, ker ga niso hoteli in ga nočejo spoznati kot svojega Zveličarja, kot vir vseh dobrot.

Zato ni čuda, da vlada tema nad brezverstvom, tema zmot in spačenosti, in s temo laž, in z lažjo prokletstvo in s prokletstvom nesreča. Ker nočejo, da bi jih vladal Bog, neskončno dobrotljivi, pa morajo trpeti, da jim vlada satan, neskončno grozni. Kako resnične so v današnjih dneh besede sv. Pavla, ki pravi: „*Totus mundus in maligno iacet.*“ Vse omahuje, vse se ziblje, vse tava okoli, ne vede kam in kako; nič ni zanesljivega, nič stalnega. Laž, goljufija in sleparija je ona megla, ki obkrožuje sedaj ves svet, ki se vlega tudi na nas. Odkod to zlo? Odtod, ker ni podlage, ni temelja pravega! Podlaga je le ena: Jezus Kristus, in sv. katoliška Cerkev, katero je on postavil na skalo. Kdor hoče

v teh splošnih zmešnjavah sedanjega časa, v tem gnjilem, podlem, sprijenem, hudobnem svetu ostati še zdrav in nepoškodovan, mora se trdno okleniti neomahljive skale Jezusa Kristusa in svete katoliške Cerkve, sicer ga vzame vrtinec hudobnosti seboj in ga ukonča za časno in večno. Amen. † J Benkovič.

Priložnostni govori.

Ognjišče ljubezni v Marijini družbi.

Srcu Jezusovo, zareče ognjišče ljubezni,
usmili se nas!

Lit. presv. Srca Jezusovega.

Za mesecem Marijinim je prišel mesec presv. Srca Jezusovega. Ta tesna zveza ima globok pomen, zlasti za nas otroke Marijine. Saj je mesec Srca Jezusovega v prav posebni zvezi z Marijino družbo. Čujte! — Bilo je l. 1834. Mlada deklica Angela od Križa (St. Croix) se je vzgojevala v Parizu v samostanu naše ljube Gospe. Prosila je, da bi jo sprejeli v družbo Marijinih otrok, pa so ji to prošnjo odbili, ker je bila že po svoji naravi dokaj živahna. Angela pa ni odjenjala, ampak je iznova in iznova prosila. Nekoč ji reče prednica: „Časti božje Srcu Jezusovo, to je najboljšo sredstvo, da postaneš všeč Srcu Marijinemu, in da dosežeš svoj cilj, in se ti izpolni želja.“ Ta misel se je Angeli vcepila globoko v srce. Ko se je nekega majnikovega jutra po sv. obhajilu zahvaljevala ljubemu Zveličarju, ji šine v glavo misel: „Ako je Mariji posvečen en mesec, zakaj bi tudi Srcu Jezusovemu ne bil eden?“ Ko je proti koncu meseca maja pariški nadškof obiskal samostan, mu je deklica prostodušno razodela svojo misel. Škofu je bila silno všeč, in je vpeljal pobožnost za cel mesec v čast presvetemu Srcu Jezusovemu, kakor je dejal, „v spreobrnjenje grešnikov in blagor Francoske.“¹⁾

Glejte, kako lepa zveza Srca Jezusovega z Marijino družbo! Ali ne bo tudi vsak Marijin otrok z veseljem pozdravil tega meseca? „Časti božje Srcu Jezusovo, to je najboljšo sredstvo, da postaneš všeč Srcu Marijinemu!“ In kako bomo najlepše častili to Srce? — Srce Jezusovo je sedež njegove neizmerne ljubezni do ljudi; in to Srce vam je dalo „novo zapoved, da se ljubite

¹⁾ Aug. Hortmanns: Herz Jesu-Predigten.

med seboj!“ Saj na tem bodo vsi spoznali, da ste njegove častilke in učenke, ako se ljubite med seboj. Naj vam torej danes pokažem Srce Jezusovo kot zareče ognjišče med-sebojne sesterske ljubezni...

1. Kje bi pač bilo na zemlji srce, ki bi pokazalo večjo ljubezen do ljudi, nego Srce Jezusovo? Pod neko podobo tega Srca se berejo besede: „Srce Jezusovo, komu se imaš zahvaliti za trnjevo krono? Komu za rano? Komu za križ? Ljubezni? Sovraštvu?“ — „O človek! Ljubezni in sovraštvu — tvojemu sovraštvu in moji ljubezni, toda manj sovraštvu, nego ljubezni!“ — Zato tudi molijo verniki na praznik Srca Jezusovega: „Srce Jezusovo! od ljubezni ranjeno, pridite, molimo!“ In v litanijah tega presv. Srca tako pogosto ponavljamo: „Srce Jezusovo, žareče ognjišče ljubezni! Srce Jezusovo, posoda ljubezni in pravice! Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno, usmili se nas!“¹⁾ — Zato je tudi Jezus sam rekel bl. M. M. Alakok: „Glej to Srce, ki ljudi toliko ljubilo!“

Ko je to Srce začelo na zemlji biti v mrzli decemberski noči v hlevcu na betlehemskih poljanah, so bili ti udarci že znamenje ljubezni do ljudi. In to ljubezen je dihala celo njegovo življenje. Ali naj spominjam na uboge, lačne, bolne, ki so tako živo čutili to ljubezen? Ali naj spominjam na grešno Magdaleno, na padlega Petra, na razbojnika Dizma? Ali naj vas popeljem na Golgoto, da slišite ljubeznipolne besede: „Žena, glej tvoj sin! Sin, glej tvoja mati!“ Ali naj postojimo pod križem toliko časa, da izdihne v neizmernih mukah svojo dušo, in se prepričamo, kako resnične so njegove besede: „Večje ljubezni nima nihče, kakor ta, ki da svoje življenje za svoje prijatelje!“ (Jan. 15, 13.) Res, večje ljubezni nima nihče!

In danes? Danes bije isto Srce in diha isto ljubezen v najsvetejšem zakramentu. Še danes je resnična beseda: „Ker je svoje ljubil, jih je ljubil do konca!“ (Jan. 13, 1.) — ne le do konca svojega življenja, ampak do konca sveta! — Naj le nekoliko s slabimi besedami spregovorimo o tej ljubezni njegovega Srca v najsv. zakramentu!

Predvsem velja ta ljubezen vsem ljudem. Da bi vse ljudi rešil, je prišel iz nebes na zemljo in je preлил svojo kri. Vse, brez razlike, — če so le imeli dobro voljo, — je v svojem zemskem

¹⁾ Lud. Jos. Rudisch: Der Jungfrauenbund.

življenju sprejemal; vsem je odpiral svoje roke, vse k sebi vabil: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom poživil!“ — Zato pa ni človeka, ki bi ne mogel pokazati na tabernakelj in reči: Tukaj živi nekdo, ki me ljubi z neizmerno ljubeznijo, Jezus, moj Bog in Odrešenik! Da, tukaj je pribežališče vseh. Če si v milosti božji, veseli se: Jezus te ljubi kot ovco svojega pašnika! Če si grešnica, potolaži se in zaupaj: Jezus te ljubi, on te je ljubil od večnosti, zaradi tebe je prestal najgroznejše muke; ti si mu bila pred očmi na celem njegovem križevem potu. Ob njegovi ljubezni naj se tvoje mrzlo Srce vname v kesanju in protiljubezni! Vsak, še tako obložen z grehi, lahko pride pred tabernakelj in reče: Tukaj bije srce, ki me vendar ljubi!

In ta ljubezen Jezusovega Srca je tako stanovitna! — Kako ničevo in bežno je marsikdaj človeško nagnjenje! Ti ljubiš bližnjega zaradi vnanjih vrlin; čas jih uniči, in ljubezni ni več. Čutna ljubezen, na katero svet toliko zida, se spremeni v mrzkost in nasprotstvo. Sebična ljubezen zbeži z dobičkom, ki jo je navdihnil. Niti otroška ljubezen in ljubezen staršev ni stanovitna v vseh viharjih življenja; neredko jo prežene strast, da preide v neljubeznivosti. En ljubitelj pa je resnično stanoviten, eden je, ki nikdar ne prelomi zvestobe, četudi jo ti prelomiš sto- in tisočkrat, — Jezus, božji vjetnik v tabernakeljnu, ki „ljubi do konca“!

Ali naj govorim še o požrtvovalnosti tega Srca? Prava ljubezen ima to svojstvo, da se rada daruje za ljubljeno osebo. Vse življenje Jezusovo pa je bilo daritev, tako da njegovo življenje in njegovo smrt lahko izrazim s kratko besedo: Jezusovo Srce se je za nas darovalo („oblatus est“). V sv. hostiji pa to Srce nadaljuje svojo daritev za nas: dan na dan daruje svojo prostost, svojo čast, svojo slavo, samega sebe.

2. Krščanska dekleta! To Srce pa zato tudi od nas zahteva ljubezen: „Moj sin (moja hči), daj mi svoje srce!“ Kako mu bomo pokazali svojo ljubezen? On sam pravi: „Ako me ljubite, spolnujte moje zapovedi.“ (Jan. 14, 15.) In katere zapovedi? Jezus pravi: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca... Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.“ (Mat. 22, 37—39.) Ako hočete biti častilke Srca Jezusovega, ljubite svoje sosesre!

Krščanska dekleta! Združile ste se v Marijino družbo. Naj bodo Marijine družbe v današnjih sebičnih časih res šola prave medsebojne ljubezni. Najboljši učitelj v tej šoli

je ljubeče Srce Jezusovo. In ako kako dekle ne pozna sesterske ljubezni, naj ve, da ona še ni dobra učenka Jezusovega Srca, torej tudi ne dobra Marijina hčerka!

Ta sesterska ljubezen pa naj ne bo nekaj zunanjega, ampak naj korenini v srcu, naj poganja iz žive vere. Pomnite, da vam Jezus sam govori: „Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj!“ Ljubite se med seboj tako, da bo vsako dekle, ki vstopi v družbo, lahko rekla: Tukaj v družbi imam toliko odkritosrčnih prijateljic, kolikor sosester. To bo najlepše znamenje, da razumete učitelja Jezusa, da ga ljubite. Saj pravi sv. Gregor Veliki: „Ljubezen do Boga je korenina ljubezni do bližnjega, in ljubezen do bližnjega je hrana ljubezni do Boga.“

Sesterska ljubezen, ki poganja iz ljubezni do Boga, bo potem tudi **stano vitna**, kakor je ljubezen Srca Jezusovega. Pa ljubezen naj ne gori le tedaj, kadar vidite na sodružabnici samo lepe lastnosti in vrline, ampak ta ljubezen naj ne ugasne tudi tedaj, ko vidite na sosestrah napake. Marijina hčerka, ki ljubi sosestre, bo znala to ali ono ljubeznivo opomniti na napake, in tak opomin bo padel na rodovitna tla. O taki ljubezni namreč pravi sveti apostol Pavel: „Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje; ni častilakomna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese.“ (I. Kor. 13, 4—7.) — Glejte, hčere Marijine, kolikor besedi, toliko prekrasnih naukov vaši sesterski ljubezni!

Tudi sebična naj nikari ne bo vaša medsebojna ljubezen, ampak **požrtvovalna**, kakor je ljubezen Srca Jezusovega. Ne glej na svojo korist, ampak na korist svoje sestre. Ako bi tudi katera bila semintja nekoliko neljubezniva, ne odreci ji vkljub temu svoje ljubezni. Naš Gospod namreč pravi: „Ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestinarji?“ (Mat. 5, 46.) — Zlasti, ako zboli kaka sodružabnica, pokaži ji vso svojo dejanjsko ljubezen. Na tem se bo spoznalo, da ste učenke Jezusove, hčerke Marijine! — Taka ljubezen bo potem res prenavljala svet, ki pozna le sebično ljubezen, kakor jo tako značilno popisuje neki pisatelj (Montefeltro): „Ona ljubi brata, kakor ljubimo čebelo, ki prinaša med; ona skazuje naklonjenost ljudem, pa le kakor drevo v gozdu, ki vrže raz sebe svoje listje, da si iz tega napravi novo zeleno obleko; „človeški prijatelji“ delijo svoje darove, pa le tako, kakor piramide

dajejo svojo senco, ki je le nujna posledica njihove visokosti.“¹⁾ Svetovni sebičnosti postavimo v Marijini družbi nasproti pravo sestersko ljubezen! — — —

Take ljubezni se učimo od presv. Srca Jezusovega; taka ljubezen naj vsplamti v naših družbah. Taka ljubezen vas bo naredila v družbi srečne, in plačilo ne izostane; saj je sam Jezus rekel: „Resnično, povem vam, kar ste storili, kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili!“ (Mat. 25, 40.) Taka ljubezen bo zaprla sapo vsem klevetnikom Marijinih družb, kakor pravi sv. Krizostom: „Jaz ne poznam nič močnejšega in nepremagljivejšega, nego ljubezen. Ostanimo krotki kot jagnje in zmagali bomo, naj bo še tako veliko število naših sovragov!“ Na tem naj torej ves svet spozna, da ste prave hčerke Marijine, ako se ljubite med seboj. Zato prav pogostokrat vzdihnimo zlasti ta mesec: „Presv. Srce Jezusovo, daj, da vedno bolj ljubim tebe in svoje sestre zaradi tebe!“ Amen. *Anton Skubic.*

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

D. Šola.

4. O vzgoji volje.

Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!

V zadnjem govoru smo poudarjali, kako je buditi v otroku vest, da spozna, kaj je dolžan storiti. Jasno spoznanje močno vpliva na vse naše hotenja in delovanje... Ako je spoznanje pomanjkljivo, ali celo napačno, je vest zamorjena, in volja nima potem moči, da bi se človek mogel in hotel odločiti za kaj poštenega in dobrega.

Vendar pa spoznanje še ni vse. Človek velikrat ve, kaj je prav, pa vendar tega ne stori. Že rimski pesnik je tega omenjal: video meliora proboque, deteriora sequor...

Ako hoče človek v življenju kaj doseči, mora odločno voljo imeti, in še posebno, če se hoče človek zveličati, ne gre brez dobre in vztrajne volje.

Katera tožba se sliši bolj pogosto kakor ta: otrok noče! Noče pa noče, noče v šolo, noče se učiti, noče ubogati... In

¹⁾ A. Blättler S. J.: Manna in der Wüste II.

odrasli otroci, sinovi in hčere, koliko britkih ur prizadenejo staršem, ker so svojeglavni, nočejo se vdati volji staršev in volji božji... Tukaj stojimo pred resnico, da ima človek prosto voljo... Takega nepridiprav napeljati na pravo pot res ni lahka naloga...

Torej menim, da ni treba dokazovati, da je vzgoja volje nekaj zelo potrebnega; da, cilj vse otroške vzgoje meri nato, da se pripravi otroka do tega, da hoče prav delati... ne samo, da hoče nekaj delati, zakaj dela lahko tudi slabo, marveč, da hoče ukloniti svojo voljo za take stvari, ki niso Bogu nasproti...

Hoteč govoriti o vzgoji volje, želimo poudarjati dve reči:
I. Trdna in dobra volja je človeku potrebna;
II. Kako vzgajati voljo k dobremu.

I. a) Trdna in dobra volja je človeku potrebna za časno življenje. Ali se bo učenec v šoli kaj naučil, če ne bo skrbno poslušal, sodeloval z učiteljem, vestno izdeloval nalog? Len učenec že zanemarja prvo svojo stanovsko dolžnost, da mora od 6. do 12. leta čas pridno porabiti za učenje.

Vzemimo dečka, ki se gre učiti rokodelstva: Ali bo ta kaj prida dosegel, če ne bo imel veselja in skrbi, da bi se kaj naučil? — Poglejmo posla! Ena glavnih napak naših poslov je ta, da so lahkomiselní. Raje poslušajo svoje strasti, ko pametne ljudi in zapovedi božje. Nobene volje nimajo, da bi si kaj prihranili, nobenega cilja, da bi si pomagali — potrpeti znajo premalo... Posebno pri nas gre mnogo domačih mladeničev in deklet drugam, ker na domu more le eden ostati... Res ni prijetno, posebno če dote nima, tako iti po svetu s trebuhom za kruhom... Ali marsikateri izmed njih zunaj še večji revež postane, ker ni imel potrebnih lastnosti in volje, da bi si sam kaj pomagal...

Kako častno je, če kdo iz lastne moči kaj postane.

Torej matere: To zavest skušajte otrokom vdihniti, da je na svetu treba delati in trpeti (na svetu se črevelj brez muje — ne obuje)! Ganiti se je treba! Tudi prav zaspan, mehkužast gospodar ne bo nič naredil.

Kjer je pridnost, vztrajnost, delavnost, koliko se s tem doseže!

Hočem povedati nekaj zgledov.

Ko sem bil v Ljubljani v šoli, sem poučeval dijaka iz prve šole. Tam iz Zagorja je bil doma. Bil je dober, priden fantek — pa malo talentiran. Zelo, zelo se je moral učiti, če je hotel izdelati... In vendar je po vrsti vse latinske šole izdeloval, v sedmi šoli je dobri mladenič — umrl. To se večkrat vidi, da so manj nadarjeni mladeniči za poznejše življenje boljši, kakor prav talentirani.

Župnika Kneippa vsi poznate po imenu. Kot mladenič se je najprej učil tkalstva. Pozneje je prišel v latinske šole. Tu hudo zboli... Vsi zdravniki so obupali nad njim. On pa se je vztrajno zdravil z vodo... Koliko je ta mož pozneje dobrega storil, je znano...

Železnico ste tudi videli... Kaj menite, kdo je iznašel železniški stroj, ki vleče 40—50 voz za seboj... Preprost, pa pameten in vztrajen tovarniški delavec — Stephenson.

b) Kar velja za telo — velja še v večji meri za dušo!...

„Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni je potegnejo nase.“

Ako se hočemo zveličati, se moramo najprej 1. varovati greha, 2. skrbeti za čednost. Oboje je težko.

1. Greh se zaredi sam od sebe, kakor plevel na njivi. Da se plevel prepreči, je treba njivo dobro obdelati, pa tudi še potem vedno pleti in prekopavati. Zato je tudi Kristus opominjal: *Čujte in molite* — — duh je sicer voljan, meso pa je slabo. Najprej treba čuti! — Opozorim le na nekatera grešna nagnjenja: napuh, nečisto poželenje, sovraštvo, lenoba — s kako silo se te strasti zaletavajo v srce, da je spravijo podse. In če se jim posreči, človeka dobiti v oblast, kako mu zatemnijo pamet, oslabijo voljo, zamorijo srce, da postane v resnici suženj greha, ki se ne more in ne upa ganiti. *Tisti, ki so Kristusovi, so križali svoje telo z grešnimi željami vred.* Corpus meum castigo, et in servitutum redigo...

2. Pa tudi čednost je treba drago plačati... Godi se nam pri tem tako, kakor če bi hoteli zidati novo hišo: Kaj ne koliko dela, truda, skrbi, troškov... Koliko truda so imeli svetniki, ako so v popolnosti kaj napredovali; kake žrtve so prinesli mučenci! Kaj nam pomagajo pridige, ako jih nočemo obračati nase; kaj spovedi, ako ne poznamo zatajevanja in se nočemo poboljšati... Koliko boja čaka mladega človeka, ako hoče zvest ostati svoji krstni obljudi: odpovem se hudiču in vsemu njegovemu napuhu... In greh je velikrat tako zapeljiv, tako sladki so slabi tovariši: Kaj ne, kako bi mogel premagati mnogotere skušnjave, ako nima trdne volje, svojo dušo

z v e l i č a t i? Kaj pomaga človeku, če kdo ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi. — *Ne bojte se tistih, ki vam telo umoré...*

Primeri: Lavrencij Scupoli: Duh. vojska; Ludovik Granaški: Vodilo grešnikov; Mercier-Habrich, Psychologie; Dr. Baumgartner, Erziehungslehre.

Apostoli so poslušali pridige Jezusa samega, in vendar so so bili tako slabotni, dokler niso prejeli sv. Duha... Kaj hočemo mi, ako ne utrjujemo in ne napeljujemo k dobremu svoje slabe volje.

II. Kako naj se to godi... Voljo vzgajati, to je sicer močno potrebna, a izmed *najtežjih nalog*...

Vstopimo v duhu z vami v vašo domačo hišo in opazujmo, kaj vse vaši otroci hočejo in želijo...:

1. Otrok hoče jesti... Kdaj hoče jesti in kaj hoče jesti... Kje hoče jesti... Ob svojem času malica in kosilo, ne da bi jedel, kakor bi si izmislil, in ne da bi zmeraj kruh po rokah valjal: red glede časa! Kaj hoče jesti — samo kaj dobrega, kaj sladkega... s sladkosnedenostjo se hudo poželjivost budi... Sedaj poželi po strdi in sladkorju, ko bo stara deklica 19 let, bo pozelela po mladeniču, in mladenič po dekletu... Kaj storiš, mati, če otrok noče jesti, če se kuja, če hoče kaj boljšega. Ali nosiš skledo za njim? Na boljše se človek hitro navadi, lažje kot na slabo. Slabo je, če kje grunt zapijejo, a še slabše, če ga zajedó. — Kje hoče jesti? Skrivaj? — Držite se starši strogo tega, da vas bodo otroci za vsako reč prosili, in se za vsako reč zahvalili... Tisto izmikanje jedil iz omar je začetek nepokorščine in tatinstva... Tudi ni treba, da bi otroci povsod zraven bili, recimo, če pride k vam gost v hišo, ali da bi jih jemali seboj na ženitovanja... Nespametni starši bahajo s svojimi otroci po gostilnah, veselicah, glediščih...

2. Otrok hoče piti... Za otroka zdrava pijača sta voda in mleko... Zalijte rože s žganjem, rože bodo usahnile; dajte mladim, majhnim živalim špirita, to bi jih celo umorilo, ali zakrivilo, da bi ne vzrastle. Samo otrokom se sme dajati vino, žganje, da se zapari ž njim mlade želodčke in zastrupi nežne otroške možgane...! Otrok, ki z veseljem prime za kozarec vina, bo gotovo pijanec... Ali hočeš, mati, da bodo tvoji otroci pijanci...?

Nekje mi je tožil učitelj čez otroke iz neke premožne hiše, češ, da so zabiti. „Pa saj ni čudno — je pristavil — ko jim vedno dajejo vino.“ Ena tistih deklic je postala čedno dekle

Omožila se je zgodaj. Pa še kot mlada žena je postala — pijanka. Zakon je bil nesrečen. K sreči je kmalu umrla...

3. Otrok hoče biti lep... Da je otrok snažen, umit, da ima obleko zašito, da se spodobno napravi, to je potrebno; strgan otrok je sam sebe žalosten. Obleka vobče pa naj ne bo pretopla, predraga, in prelepa... V vseh teh rečeh se greši... Ali ne opazujemo posebno pri dekletih grozovito nagnjenje, da hočejo ves svoj denar vtakniti v obleko, da bi bolj svetu dopadle. Ali nimate velikrat prepira doma, ko hočejo hčere zdaj tega, zdaj unega in manjka denarja, da bi se mogle tako postaviti kakor druge. Marsikatera mati pa otrok ne pusti na cedilu, novi morajo za praznik biti, četudi na dolg; v svili morajo v cerkev, če je tudi dolg — pri šivilji. Nato pride v šolo; križa ne zna narediti, uhan pa mora imeti... Kako bo tak otrok skrbel za svojo dušo, če s tako potratnostjo lišpa svoje telo. To gizdalinstvo je molj za vsako pobožnost, in le redi napuh in domišljavost...

Matere! tudi to poželenje po lepoti je treba brzdati...!

4. Otrok hoče denar... Denar je res čudna reč; dasi nima otrok pameti, vendar že zna ločiti, da je desetica več ko krajcar... To je prav, da se v otroku budi želja, da bi kaj pridobil, da bi kaj zaslužil, prihranil... Vendar pa je nevarnost, da lakomni starši pripravijo otroka do tega, da mu postane denar bog... Otrok mora spoznati, da tujo reč mora pustiti pri miru; nobene tuje reči ne sme vzeti, ne rabiti, dokler ni dobil dovoljenja; vsako škodo mora povrniti; krivice se ne sme nobenemu delati; bližnjemu je treba posebno v sili pomagati; vbogajme se mora tudi dati, in sicer ne z godrnjanjem, marveč z dobrim srcem...

5. Otrok hoče delati... Prvo otroško delo je igra, zato je prav, da se otroci igrajo. Ko pa spolnijo šesto leto, se navadno že prične zanje nekaj dela. Kakor je ptič ustvarjen za letanje, tako je človek ustvarjen za delo, kdor ne dela, naj tudi ne jé. Delo je torej glavna naloga vsakega človeka. Pri otroku je treba gledati na to, da se mu priskrbi primerno delo in ne pretežko delo. Glavni cilj mora biti: v otroku vzbujati veselje do dela, da bo sam od sebe pripravljen delati, da bo natančen pri delu, in da se ne bo naveličal... Šolski pouk odkáže otroku za njegovo starost primerno delo. Lenobo je treba dosledno pobijati, in sicer povsod: pri delu v hiši, pri

delu na polju, pri delu na paši, pri delu v šoli. Zanikaren pastir in zanikaren učenec ne obetata nič prida.

6. Otrok hoče druge posnemati... To je znano otroško nagnjenje. Zato morata oče in mati biti v vsem dober zgled, in skrbno odstranjevati vse, kar bi utegnilo otroka pohujšati.

7. Otrok hoče to in ono vedeti... To je dobra lastnost, katero je treba vzbujati posebno v šoli in za šolo, da se bo rad učil. Toda tukaj velja: povsod pobijati površnost, kako naj zapiše črko, kako izgovori besedo itd. Če staršem nič mar ni, da bi se otrok kaj navadil, kako bo otroku mar?

8. Otrok hoče pohvaljen biti... Če otroka nič sram ni, je to slabo znamenje. Zmerna pohvala močno podžge otroško voljo — a treba je pri tem zelo previden biti. Nedavno mi je rekel mož: ena beseda je premalo, dve sta pa že preveč. Ne hvali ga, če ima denar, če je močan, če je lep — pohvali tisto, za kar se je trudil. Opozarjaj, da je vsakdo dolžan storiti svojo dolžnost, in da bomo Bogu odgovor dajali, kako smo svoje zmožnosti vporabili. (Prilika o talentih.) Ponižnega človeka ljubita Bog in ljudje, prevzetnost se povsod spodtika, sramota se za njo pomika.

9. Otrok hoče svojeglaven biti... Vsak človek, ko odraste, mora več ali manj delati po svoji glavi; za svobodo smo rojeni, seveda mora imeti ta svoboda svoje meje. Otrok pa, ki še nima pameti, se mora opirati na voljo staršev. Trta potrebuje kola, ker je prešibka, da bi sama po koncu stala. Tak kol za otroka je odločna volja očeta in matere.

Iz tega je razvidno, da je pokorščina neobhodno potrebna.

Nad voljo očetovo pa stoji volja nebeškega Očeta. Otrok se mora zavedati, da je treba ubogati z avoljo Boga.

Ako se torej pusti veljati otroku, da zmaga s svojo trmo-glavnostjo, je to največja napaka. Otrok se mora vdati, razen takrat, kadar se zahteva kaj grešnega.

10. Otrok hoče v družčino... Svariti pred slabo družčino! Prej izvrši, kar je tvoja dolžnost! V družčini bodi postrežljiv, miren, in se ne prepiraj!

11. Otrok hoče govoriti. Otroci radi povedó, kar vedo ali tovarišem ali pa očetu in materi. V pričó starejših naj otroci molčijo; ne pusti opravljati in tožariti družih. Ostro zavračaj klepetavost pri deklicah.

12. Otrok hoče kaj v bogajme dati. To podpiraj! Ljudje so radi neusmiljeni in sebični.

Navedeni zgledi vam podajajo migljej, kako vplivati na mlado otroško voljo, kdaj jo podpirati, kdaj se ji ustaviti. Otroška volja je kakor potok, kateremu je treba o pravem času napraviti jez. Ta jez ima seveda dva brega; eden je volja staršev, drugi breg je volja božja. Jez je treba delati o lepem vremenu, kadar hudournik naraste, je prepozno.

Kakor hudournik razposajena postane volja, ko postaneta fant in dekle stara 20 let. Takrat se zbudi posebno nečista strast. Tukaj čaka otroka najhujša bitka. Kako se bo krotil in premagal, če že od mladosti ni znal krotiti svojih nagnjenj, se ni znal odreči svoji volji, je ne podvreči volji božji? Marsikaj se otroke uči, premagovanja, zatajevanja se mnogo-krat nič ne uči. Ako se mlademu otroku spolni vsaka želja, hotel bo tako imeti tudi ko bo velik.¹⁾

O vzgoji otroške volje ni govora tam, kjer ni pokorščine, kjer delajo otroci, kar se jim ljubi. Otroci se morajo tudi učiti kaj potrpeti — postiti se — vsaj v življenju bodo veliko trpeli. Kjer se otroci ne boje ne staršev, ne Boga, tam hoče zapovedovati in vladati otrok sam.

Prezreti se ne sme, kako smo k hudemu nagnjeni. Zato nam je milost božja potrebna. Priganjamo otroke moliti... Ali pa ve otrok, zakaj naj moli? Ali ve, zakaj naj gre k sv. maši? Ali ve, zakaj naj gre k spovedi? Blagor človeku, ki res prosi pomoči onega, s čigar pomočjo premoremo vse!

Otroci naj se večkrat ozirajo na Sina božjega, ki je podvrgel svojo voljo nebeškemu Očetu, ko je hotel umreti za nas. Gledajo naj ga klečečega na Oljiski gori, kjer zdihuje v prahu zemlje: „Moj oče, ako je mogoče...“

Da bi se mi, da bi se vi, da bi se vaši otroci, matere, mogli tako podvreči zapovedi in volji božji, to je moja prošnja in molitev. Amen.

J. Mikš.

¹⁾ Tukaj se vnovič lahko spozna, kako potreben je temeljit krščanski nauk, verska vzgoja, dobro berilo, temeljite pridige, boljša molitev. Cfr: Dr. Förster, Sexualpaedagogik.

Priložnostni govori.

*Duhovne vaje za Marijino družbo.*¹⁾

8. Jezus na Oljski gori.

Med najlepše dneve štejemo dneve javnega in vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa. Marsikatero verno srce se ogreje in poživi v živi in goreči ljubezni do Jezusa ter prejme pred prestolom evharističnega Boga novih milosti, nove tolažbe in novega poguma za nadaljno bogoljubno življenje.

Pa kaj nas tako gane in dvigne, predragi, na dan vednega češčenja.

Neizmerna ljubezen Boga, skritega za nas v presv. hostiji, nas mora ganiti. Da, ravno v evharistiji nam sije ljubezen Jezusova tako močno in lepo, da se more le najtrdovratnejši človek komaj ustavljati tej sili in privlačnosti. Pa ne samo to, da vidimo ljubezen Jezusovo v presv. Rešnjem Telesu, nas navdušuje do tega zakramenta, ampak še nekaj drugega. Gospod v evharistiji nam je zapustil spomin svojega trpljenja, tistega za Jezusa tako groznega, za nas pa tako preblaženega trpljenja.

Premišljevanji današnjega dne bodite posvečeni temu presvetemu trpljenju. In sicer si oglejmo v tej uri Jezusa na Oljski gori v njegovi smrtni bridkosti.

1. Zgodba je znana. Po zadnji večerji gre Jezus s svojimi enajsterimi na Oljsko goro. Med raznimi pogovori pridejo do vrta Gecemani. Tja notri vzame s seboj le tri: Petra, Jakoba in Janeza. Reče jim: „Moja duša je žalostna do smrti: čujte in molite z menoj.“ Potem gre za lučaj dalje na vrt v neko votlino, pade na zemljo na svoj obraz in moli: „Oče, ako je mogoče — —“ Vedno hujši prihaja strah, vedno silneje so smrtne težave, kar naenkrat pa se mu prikaže na čelu, na licih, na obrazu — kri; kri udari skozi kožo: tako silno je duševno trpljenje. In angel pride in ga potolaži.

2. Daj mi Jezus, da žalujem — smrt, trpljenje objokujem — ki si zame je prestal!

Najprej pomislimo: Zakaj obidejo Jezusa tolike smrtne težave? — Kaj ne, naš Bog je, Stvarnik in Odrešenik, ki leži tam ves bled,

¹⁾ Cfr. str. 93.

tresočih udov, v prahu, pomešanem s presv. Krvjo. O da, Večni kralj slave je! Angeli ga tudi tu niso zapustili, nevidni molijo njega, ki vzdržuje vse osvetje s svojo vsemogočno voljo, ki skrbi tudi za najnižje stvari na zemlji. V globoki in prisrčno živi veri molimo, predragi, tudi mi Jezusa, čeprav je tu dal od sebe vso svojo lepoto in moč ter je — tako je govoril prerok — podoben črvu, ki se valja v prahu zemlje same žalosti.

Za svetega Boga: ljubi Jezus, pa kaj je vendar tako strašno razžalostilo tvoje sveto, ljubo srce, da ga je tako prevzela žalost?

Vzrok temu je najprej misel na bodoče trpljenje. Sicer je Jezus vedel, kaj ga čaka, od prvega diha življenja. A med svojim javnim delovanjem je to misel v svoji duši skrnil globoko na dno. Ni hotel z žalovanjem onemogočiti si dela; in s tem nam daje moder nauk, da ne sme biti naša žalost nikdar tolika, da bi zanemarjali dolžnosti poklica in stanu. Danes pa je ta zavest splavala na vrh srca in Jezus se prepušča žalosti. Grozne bodo ure, katere bo preživel to noč in jutri do treh popoldan. — Jasno in razločno vidi, kaj se bo vse godilo z njim. Vidi vsa grozna mučilna orodja, s katerimi bodo mučili njegovo deviško nežno telo. Čuti vse posamezne muke in okuša njih bridkost. Zgrozi se pred izdajavskim poljubom svojega apostola. Trepeče pred krivično obsodbo. Sliši, kako divje tuli množica in zahteva njegovo smrt, in njegova sv. kri se nabira v lužah ob stebru bičanja: Grozni udarci pobesnelih rabeljnov so ji odprli pot iz žil in telesa. In že čuti nepopisne bolečine v glavi, trnjeva krona mu jih povzroča. Mozeg in kosti mu prešinja groza, ko se spomni, da bodo strašni žebliji prebodli mu roke in noge ter bo visel tam na Kalvariji vsem v posmeh, od vseh zapuščen, celo od nebeškega Očeta. Kakor procesija strahov se razvrste pred njim vse bolečine in muke. Ali nima mar Jezus vzroka dovolj tresti se in trepetati?

Kako vse drugače dela dobri Bog z nami! Da, tudi mi moramo trpeti: te postave nas Bog ne mara odvezati. Kako prizauesljiv je pri tem Bog! Prikriva nam, kaj nas čaka, da bi se ne prestrašili, a Jezusu ne da te tolažbe. — Nadloge nam pošilja samo v posameznih grenkih kapljicah: njegov Sin pa mora nase vzeti vse, kar je le trpljenja na svetu. — Nam po dnevih žalosti in nesreče zasijejo spet le dnevi tolažbe, miru in veselja, a pri Jezusu podi ena bol drugo, dokler ni srce popolnoma strto.

Učimo se, predragi, ponižne potrpežljivosti, da ne bomo godrnjali in mrmrali zoper Boga, ampak udano rekli: „Ne moja,

ampak tvoja volja naj se zgodi.“ Tožiti ni greh, tudi jokati ne, a bodo naj te tožbe raji tožbe radi lastnih grehov in solze kesanja, ker smo si ž njimi sami to zaslužili.

Pa še strašnejša muka se oprime njegovega srca in je stiska krčevito in neusmiljeno. Ogromna peza je: grehi vsega sveta! V tem trenutku, ko prične Odrèšenik svoje trpljenje, zavali se mu to breme na rame, in pred svojim Očetom in pred nebesi je obložen z vsemi grehi in hudobijami vsega sveta, vseh časov. — Kolik stud občuti presv. duša Jezusova pred vsakim posameznim grehom, ker on pač najboljše ume vso zlobnost in grdobijo greha, vso to nehvaležnost in predrznost, ki tiči v grehu. — In najnedolžnejši, najčistejši naj nase vzame vse?! Pač strepeta duša in kar zakriči pred to sramoto! Kako je nam hudo, ako nas po krivem dolže kakih grehov in hudobij. Kolika je torej srčnost Gospodova, da vzame nase vse umazanosti in podlosti vseh najgrših grehov; a čeprav je tako silno pogumen, boli ga vendar, boli strašno, zlasti ker se hoče prepustiti tej bolesi, ker hoče, da ni trpljenja, katerega ne bi bil okusil. Zares, tako je, kakor je rekel prerok: „Hudourniki hudobije so me poplavili in bolečine pekla so me obdale.“ O da, dovolj vzroka ima Jezus, da prosi: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene.“ — Menda vendar ne ostane mrzlo in trdo naše srce radi obilice naših grehov, ki jih je tudi takrat nase vzel Jezus. Opuščeni so nam, a vendar jih objokujemo in obžalujemo še in še: tako bomo zavarovani dobro, da jih ne bomo storili res nikdar več ne!

A ni dosti! Še tretja, še strašnejša podoba stopi Jezusu pred oči: vkljub neizmernim njegovim bolečinam, bo vendar toliko duš pogubljenih! In za vso to velikansko ljubezen mu bodo premnogi nehvaležni. — Vse vse hoče kot Odrèšenik storiti za ljudi, ki jih ljubi tako prisrčno in močno in zvesto, zadnjo kapljo krvi bo dal zanje, in le ena želja in hrepenjenje napolnjuje njegove srce: vse osrečiti v nebesih. — A Jezus jasno vidi, da bo med milijoni ljudi prihodnjih vekov tudi silno veliko ljudi, ki ne bodo imeli ž njim najmanjšega sočutja, ki ga vkljub toliki ljubezni ne bodo prav nič ljubili, ampak še celo nalašč dražili z grehi, teptali njegove postave, zaničevali njegovo voljo, ga preganjali in skušali spraviti iz src ljudi in s sveta sploh. — Zato jih bo kajpada prej ali slej zgrabila kaznujoča Pravica in jih zaprla v kraj večne teme in večnih kazni, koder ga bodo potem celo večnost preklinjali. In za to vendar ne bo

toliko trpel! Ljudje ne bodo imeli usmiljenja ž njim, njemu pa se sedaj že smilijo ti nesrečneži, ki si po lastni krivdi spreminjajo rešujo kri v kri maščevanja in kaznovanja. Tega Jezus noče, a ker hočejo oni, naj se jim zgodi, a boli, boli ga silno, tako da same bolesti prevzet vzdihuje in stoka, moli in prosi, trepeče in začne potiti v vročini teh muk krvavi pot.

Trije najljubši mu učenci pa — spe! Prosil jih je, naj molijo ž njim, a oni spe, ko Jezus bojuje ta velikanski boj med človeško in božjo naravo, med ljubeznijo in pravico, usmiljenjem in jezo. Sam je.

Ne! Angel pride z nebes in ga potolaži. Premislimo še to in pogledjmo, kako bi mogli tudi mi Jezusa vsaj malo potolažiti. S čim in kako je angel potolažil Odrešenika, nam evangelij ne pove, a si lahko mislimo. — Nasproti onim strašnim, strahotnim podobam razgrne angel druge, prijetne, mile podobe, kaže mu svitlo in srečno množico vse onih, ki jih bo s svojim trpljenjem odrešil in dovedel v nebesa k Očetu. Kaže mu milijone mučencev, ki se bodo iz ljubezni do njega odrekli tudi življenju in je dali v bolečinah in mukah, samo da ljubemu Jezusu pokažejo zvesto udano ljubezen. Kaže mu blestečo trumo onih, ki bodo iz ljubezni do Jezusa živeli deviško, čisto in neomadeževano, obvarovali svoje srce vsake umazanosti ter bodo enkrat v nebesih njegovo častno spremstvo. Pokaže mu vso pokoro padlih in spokorjenih ter mnogotera dobra dela usmiljene ljubezni do bližnjega. In pred Jezusovimi očmi je vse to vzrastlo kakor krasne cvetice, polne prijetne vonjave in zdravilnega balzama: poživiljen, pokrepčan, ojunačen vstane, da gre sam sovražnikom nasproti.

Pač si je štel nadangel Gabriel v posebno čast in srečo, da je smel zmučenemu Srcu Jezusovemu prinesiti to tolažbo. A tudi mi mu jo moremo dati, predragi, in jo tudi moramo tolikanj bolj, ker je Jezus tudi radi naših grehov potil krvavi pot. Dati pa mu jo moremo takole:

Prav radi, pogosto in pristrčno obžalujmo vse grehe minulega življenja. Če s premišljenimi grehi Jezusa vnovič križamo, je vsak vzdih kesanja kapljica tolažbe presv. Srcu Jezusovemu. — Ponudimo in posvetimo Jezusu vsak dan kako malo delo zatajevanja, premagovanja, pokore, kako žrtev. Če Jezusa resnično ljubimo, nam bo že ljubezen sama narekovala kaj primer-

nega, kajti ljubezen se hoče veseliti z veselimi, a tudi žalovati z žalostnimi. Posebno storimo to ob petkih, pred velikimi prazniki Gospodovimi ter v sv. postnem času. — Še bolj bomo Jezusu tolažilni angel, ako vse nadloge življenja mirno in veselo nosimo ter ga še hvalimo, da mu moremo biti podobni ter zanj kaj trpeti. — Ne odrecimo tudi tolažbe in pomoči njim, kateri so je potrebni, bodisi v dušnih in telesnih zadevah. So ljudje, kateri morejo čisto mirno gledati najhujše trpljenje bližnjega, ne da bi mu privoščili dobro besedo, raji se norčujejo iz njega: to je neusmiljeno, a zares božje delo pa koga potolažiti, saj Jezus sam obljublja sv. Duha kot „Tolažnika“. — In če je mogoče, odvrnimo koga od greha, pripeljimo ga z besedo in molitvijo k dobremu a veliko tolažbe bo občutilo božje Srce, ko bomo tako zmanjševali vzrok vsega njegovega trpljenja — greh.

Tudi nam bo enkrat prišla ura smrtnega boja in strahu. O, da bi bil ta boj lahek in zmagovit! A da bo, premišljujmo radi to skrivnost, zlasti kadar molimo pri sv. rožnem vencu: „Ki je za nas krvavi pot potil.“ Mnogo lepo duhtečih cvetic, to je zdravnih misli bomo našli na vrtu Gecemanskem, da bomo z njimi, zlasti ob času trpljenja polnili in krepčali svojo dušo. A s tem si bodemo zaslužili še prav posebno ljubezen Jezusovo, da bo v našem boju on nas tolažil in podpiral, dokler ne preneha biti naše zmučeno srce ter bomo zaspali mirno, da se vzbudimo na božjem Srcu Jezusovem. Amen.

Fr. S. Watzl.

9. Jezus na križu — duh samozatajevanja.

Kdor hoče hoditi za menoj, zatajaj samega sebe, tako je govoril Odrešenik v dnevih zemskega življenja in nas s tem učil tistega nauka, ki nam je sicer nad vse neprijeten in trd, a nad vse potreben in koristen, tistega nauka, ki je podlaga vsakemu napredku svetosti in čednosti. Kdor se zatajevati ne zna in noče, bo težko kdaj dosegel nebesa, da celo nemogoče mu je to.

A bolj, ko vse besede Gospodove nas vleče in vabi k samozatajevanju križani Jezus, na križu viseči Odrešenik. Naš veličastni vzornik nam je ravno v najbridkejši uri podal najlepši in najmočnejši zgled zatajevanja. Duh zatajevanja je tisti duh, ki v prvi vrsti veje od sv. križa.

1. Stopimo, predragi (nocoj v petek zvečer), k sv. križu s prisrčno prošnjo: „Gospod, uči nas zatajevanja.“

2. Počastimo svojo križano Ljubezen in recimo z vsem spoštovanjem: „Molimo Te in hvalimo o presveti Gospod...“

Premislimo torej, kako se Jezus na križu odpove vsemu posvetnemu na najpopolnejši način. — S svojo krvjo nam tukaj piše nauke, ki jih je tri leta učil z besedo in zgledom: „Nihče od vas ne more biti moj učenec, ako se ne odpove vsemu, kar ima.“ „Kdor zapusti očeta, mater, brate, sestre zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in imel večno življenje.“ Kristus od nas zahteva, da če hočemo biti v njegovi ljubezni, se moramo vsaj v srcu, vsaj v mišljenju odpovedati vsemu posvetnemu, in to nam v dejanju kaže na sv. križu. Poglejmo tja!

Križani Jezus se najprvo odpove na najpopolnejši način vsem dobrotam in blagrom sveta. Kako reven je tu naš Gospod! „Jezus reven ob rojstvu, revnejši v življenju, najrevnejši pa v smrti,“ pravi sv. Bernard in po pravici. — „Reven v rojstvu,“ v mrzlem ubornem hlevu rojen — leži v jasliah na trdi slami — povit v revne plenice. „Revnejši v življenju,“ sam govori o sebi: *Lisice imajo svoje jame, ptiči neba svoja gnezda, le Sin človekov nima, kamor bi položil svojo glavo.* Od miloščine dobrih ljudi živi. „Najrevnejši v smrti.“ Zares, prava podoba najskrajnejše revščine. Tu mu vzamejo celo obleko, katero mu je ljuba mati sama napravila, in sedaj pred njegovimi očmi vadljajo zanjo, čigava bo. Res, tu nima Sin človekov, kamor bi položil glavo, to razboljeno, trudno glavo. Kolikokrat je spal pod milim nebom na zemlji! Bilo je vendarle mehko v primeri s trdim lesom svetega križa.

Milijone je ta zgled popolnega uboštva tako ganil, da so z veseljem razdali svoje premoženje ubogim in sami živeli od miloščine. — Ali naše srce ljubi vsaj nekoliko to sveto uboštvo? Kako bomo izvedeli to? Ako si reven, vprašam te, ali se ne sramuješ svoje revščine, ali ti ni morebiti prva skrb, z lepo obleko, neprimerno stanu, zakriti to revščino? Ako si pa imovit: daješ li rad ubogim milodarov? Ali jih ne zaničuješ? Ali si iščeš prijateljev in tovarišev samo med bogatini, za revnejše pa se ne meniš? Tako se sami povprašajte in izvedeli boste, kaka je vaša ljubezen do Kristusovega uboštva.

Božji Zveličar se na križu odpove vsem častem sveta. Če bi šlo po pravici, moral bi uživati najvišjo čast že tu na zemlji, zahtevati bi smel, da bi se mu klanjali globoko vsi ljudje. A Jezus ni maral posvetnih časti. Kolikokrat zapove čudežno ozdravljenemu bolniku: „Glej, da nikomur ne poveš.“ In tudi učencem to naroča, na primer, naj ne pravijo nikomur o ti prikazni do njegovega vstajenja. Res, kar je zaklical enkrat Judom: *Jaz ne iščem svoje časti, ampak njega, ki me je poslal, Očeta.* In kako potrpežljivo sprejme mnogotera zaničevanja in natolcevanja in krive predrzne sodbe in obrekovanja, s katerimi ga obkladajo farizeji. Kaj si je ta gadja zalega prizadela, da bi ga očrnila pri ljudstvu in mu odvzela veljavo. Kako lahko bi jih Gospod osramotil in jim za vselej zavezal jezik, a potrpi. — Vrhunec pa je doseglo to zaničevanje pozemskih časti na sv. križu: „Jaz sem črv ne pa človek, vsi, ki me vidijo, me zaničujejo; jaz sem sramota ljudi in izvržek ljudstva,“ sme reči po vsej pravici s prerokom. Žig hudodelca mu je očitno vtisnjen, vpričo celega ljudstva. Vse ga je zavrglo in obsodilo: duhovska gosposka, veliki duhovni in veliki zbor, posvetna gosposka: Herod in Pilat, in vse ljudstvo je z divjim vpitjem zanj zahtevalo najbolj sramotno smrt križa ter ga tako obsodilo in zavrglo. In da je sramota še večja, obesijo ga na križ med dva razbojnika, češ, ta je največji izmed njih teh. In tudi tu ga sramoti vse ljudstvo, od oblastnih farizejev in pismoukov doli do zadnjega jeruzalemskega postopača. In nihče se ne potegne za njegovo čast, tudi peščica mu zvestih pod križem molči, ne upa si nič opraviti nasproti toliki množici. Da, celo nebeški Oče molči, šele po smrti ga bo opravičil. Jezus molči in mirno prenaša vse puščice hudobnih jezikov.

In ti, dragi moj, kaj misliš ti o časti? Drugim jô jemlješ tako rad in tako brezskrbno, a naj se le tebe kdo dotakne s kako opazko! Nič hudega še ni, a že si razjarjen in želiš dotičnemu vse hudo. In če te prezirajo, ti podtikajo slabe, nizkotne namene, kako se huduješ in žugaš povrniti pri prvi priliki z obrestmi vred. Če si imenitnega ali boljšega stanu, ali se ne sramuješ občevati, občevati prijazno tudi z nižjim? Koliko je ljudi, pred svetom imenitnih, ki vprašajo o bližnjem samo to: kaj pa je? kaj pa je bil njegov oče? In če si odgovori: rokodelec, pravijo, a samo rokodelec! Kolikokrat starši in sestre zamerijo, ako si sin ali hči poišče prijatelja in prijateljico v nižjih slojih. O to ni duh križa, nikdar ne, ampak ošabni duh sveta, zato ven ž njim! proč z njim!

Pa tudi vsemu veselju sveta se križani odpove popolnoma. Saj celo njegovo življenje ni drugega ko neprestana vrsta žrtev, truda, dela, težav. Koliko žrtev že ob rojstvu! In ni bilo lahko in zložno njegovo skrito življenje v Nazaretu, saj je moral težavno delati kot tesar, da je preživel sebe, Marijo in sv. Jožefa. Pa koliko je trpel na svojih apostolskih potih, ko je neprestano hodil po Judeji in Galileji semtertja. Slednjič pogledjmo le na križ! Ali ni to res mož bolečin? Ali uživa njegovo telo kaj drugega ko le bolečine in muke? In njegova duša je kakor v ognjeni peči brez hladilne tolažbe. Kdaj je še kdo toliko trpel kakor Jezus Kristus?

H križu, zlasti ti mladina, in uči se tu ne mehkužnosti in lenobe, zložnosti in brezdelja, ampak trdnega, resnega, vztrajnega dela. Le nikar preveč ne božajte svoje telo: tudi kaj takega mu odrecite, kar bi sicer bilo dovoljeno. Če se ne boš, o mladina, navzela duha križa že v teh letih, če ti bo mrzelo vsako delo, bo preveč vsak trud, vsaka pot, o kako nesrečna boš v letih resnih in težavnih, ko boš čutila težo življenja in poklica. Vsak poklic in stan ima dve strani: prijetno in ta je zunanja, neprijetno, ta je pa notranja. (Konec.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Knjige družbe sv. Mohorja.* (Konec). — *Zgodbe sv. pisma.* Slovencem prišel razlagati dr. Fr. Lampe. 14. snopič. Spisal dr. Janez Ev. Krek. Str. 513—640. — S tem zvezkom imamo v petih snopičih vse štiri evangelije razložene pred seboj. Kak je pomen, kak bodi uspeh tega dela? — Če je že želja po novi izdaji slovenskega sv. pisma opravičeno tako velika, če so si Slovenci želeli splošno že razlage celega sv. pisma, koliko večja je morala biti šele želja po razlagi evangelijev, ki obsegajo dela in nauke samega Sina božjega! In ta želja po razlagi evangelijev je bila tembolj utemeljena, ker Slovenci doslej še nismo imeli sinkronistične sestave evangelijev in njih razlage. Saj je gotovo sinkronistična sestava evangelijev ena največjih pridobitev novejše eksegeze. Umevno! Če ima v sv. pismu že splošno skoro vsaka beseda globok pomen, koliko skritih zakladov božje modrosti se je moralo odkriti šele v naukih in delih Gospodovih, ko so se natanko preiskale vse okoliščine, ki je v njih delal in učil naš božji Odrešenik! — To najnovejšo pridobitev podajajo nam Slovencem pričujoče velepomembne *Zgodbe*. Kako vse drugačen vpogled ima človek v veliko delo odrešenja, ko se seznanj s to razlago! Vsa meglenost se porazgubi, povsod dnevna svetloba, povsod čisto ozračje! Tako nismo še slišali razlagati

del Gospodovih, nihče nas še ni znal tako popeljati v globine skrivnosti božjih. — Pisatelj poda najprej kratek pregled razvoja razodetja božjega. Prekrasno kaže tu, kako čudovito vlada previdnost božja narode in kako čudovito uporablja tudi grehe in odpad božjega ljudstva, da seznanja tudi poganske narode z božjim razodetjem in jih tako pripravlja na bodoče odrešenje. — Kaj lepo poudarja pisatelj, v koliko je živela tudi pri Judih Kristusove dobe v kljub farizejskemu zavijanju med vernimi Judi misel na duhovno odrešenje. Oseba Krstnikova stoji v tem oziru v vsi svoji veličini pred teboj; čutiš, kako globoko sega njegovo vzpodbujanje k pokori, pred očmi ti stoji strogi prerok z vso svojo odločnostjo, odkritostjo, neustrašenostjo, svojo nežno ljubeznijo do božjega Jagnjeta in svojo globoko ponižnostjo. Prelepo se razvija pred nami vzgoja apostolov in prvaštvo Petrovo od trenutka, ko prvič uzre Gospod Petra, do slovesno-milega prizora, ko mu izroči vrhovno oblast nad svojimi jagnjeti in ovcami. Pridigo na gori lepo tolmači pisatelj kot temeljne nauke kraljestva Jezusovega in načrt delovanja Gospodovega. Iz teh Zgodb nadalje šele razvidimo, kako se je pojavljalo in stopnjevalo nasprotovanje do Gospoda in njegovega dela in kako je ustanavljal Gospod svojo versko družbo ločeno in nekako v nasprotju do sinagoge judovske. Krasno so razložene prilike Gospodove Obujenje Lazarja, Cvetno nedeljo, zadnjo večerjo, krvavi pot na Oljiski gori, obsojenje, križanje, vstajenje prvič slišimo tako veličastno in tako umljivo in natančno razlagati. — Veličastno nam razvije gospod pisatelj značaj Kristusov. Tu stoji pred nami Bog-človek v vsi svoji nepojmljivi nebeški vzvišenosti. Kako lepo se nam slika njegova urejena ljubezen do nebeške matere, sorodnikov, doma, naroda, učencev in celo sovražnikov! Izpolnjevatiljvo Očetovo, dajati pričevanje resnici, na to nas opozarja pisatelj vseskozi kot glavno nalogo delovanja Gospodovega. Ko beremo in premišljujemo to razlago, tu šele začnemo prav ceniti veliko delo Gospodovo in ga gledamo odslej z vse drugačnimi očmi. Dà, to delo ni le za neuko ljudstvo, tudi duhovnik iz njega silno veliko pridobi. — Pri tej razlagi je res združeno vse, kar si moremo želeli pri evangelijski razlagi: sinkronistična sestava, jasna preglednost, globoko psihološko umevanje, temeljito poznanje razmer in v pisavi krasen, navdušen slovenski slog, ki smo ga doslej tako silno pogrešali pri naših izdajah in razlagah sv. pisma. To velepomembno delo bo nezmerno pripomoglo do pravega umevanja duha Kristusovega med Slovenci.

A. Z.

2. *Propovedi. II.* Tomo Zupan. Ljubljana, 1906. Zalagatelj Tomo Zupan. Tiskal Dragotin Hrfbar. Cena: broširanim K 2 40; nenavadno elegantno vezanim K 3 60.

Jesen leta 1905. je prišel med svet I. zvezek monsignor Tomo Zupanovih propovedi. Naše so prijazen odmev in sprejem, o čemer pričajo razne književne ocene. Tako je n. pr. pisal „Voditelj“ I. 1906. v IV. zv. na str. 456. med drugim nastopno: „Kakor je snov, razdelitev in razprava izvorno, tako je tudi jezik poseben in značilen; iz govorov sije pisateljeva samostojnost in individualnost; o istih rečeh govori, kakor drugi pridigarji, toda drugače, kakor odseva solnčna svetloba drugače iz tega, kakor iz onega dragega kamena. Stavki so kratki, misli jedrnate, izraz točen in določen.“ — Iste vrline — kakor v I. — nahajaš tudi v II. zvezku. Velezaslužni pisatelj je učenec in vnet častilec duhovitega Veitha, kar je razvidno iz predgovora in posebno iz propovedi na „Petdesetnico“ str. 103–104. Najboljše priporočilo za vse

tiste, ki vedo, kaj je Veith med cerkvenimi govorniki. — Razpečavanje je prevzela „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani. P.

3. *Mladinina bisernica*. Ponatisnjena iz „Zgodnje Danice“ 1901 in 1902. Ljubljana 1908. Tiskali J. Blasnikovi nasledniki v Ljubljani. Cena broširani 1 K, krasno vezani 1 K 80 h. — Med spisi slovečega jezuita pater Adolfa Dossa, ki je umrl leta 1886. v Rimu, je znana in zelo razširjena knjižica z naslovom: „Die Perle der Tugenden“. To ljubko delce plemenitega apostola moške mladine je nekaka visoka pesem o čistosti. Kar moreš dobiti lepega o tej kreposti v sv. pismu, pri cerkvenih očetih in drugih pisateljih, vse to je zbral in z mičnimi zgledi poživil in okrasil Doss v svoji bisernici. Pisana je tako preprosto in previdno, da jo s pridom bere nedolžna otroška duša, a vendar tako mnogostransko in globoko, da vztreza tudi odraslim izobražencem. — To bisernico imamo pred seboj v lepem slovenskem prevodu, in sicer sedaj v posebnem odtisku, ki ga je preskrbel bivši „Daničin“ urednik, monsignor Tomo Zupan. Skrbni starši, vzgojitelji in drugi, ki imate kaj vpliva in srca za našo mladino in nje srečo: Ne prezrite tega bisera. — Dobiva se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani. P.

B.

1. *Die Urgeschichte der Menschheit nach der hl. Schrift*. Konferenzen gehalten in der Hof- und Domkirche zu Graz von P. Reginald M. Schultes O. P. S. Theol. Lector. — Graz (Moser) 1908. 8° (VIII + 138) K 1-70.

Deset konferenc — govorov za izobražene sloje — je zbranih v pričujoči knjižici. Prvih pet obravnava postanek človeka, človeške duše, govori o prvi ženi, prvem zakonu in o rajju. V naslednjih se pa razpravlja o prvi poskušnji, prvem grehu in njegovi kazni, o izvirnem grehu in protoevangeliju.

Govornik se je dobro zavedal in tudi živo čutil veliko važnost teh ravno v naši dobi tako perečih vprašanj. Obdelal jih je vsestransko in obširno. Beseda mu teče mirno in resno; nikjer ne išče hipnih uspehov, ampak s tehtnimi razlogi vpliva na um in prepričuje trdno in trajno. Po vsebini se v prvi vrsti naslanja na sv. pismo: z jasno besedo začrta značaj razodetih versko-nravnih nauk in določi obenen polje, na katerem naj se uveljavljajo moderne znanosti. Pri razlagi sv. pisma sledi govornik sv. Tomažu in Avguštinu, pri vprašanjih o postanku človeka, o ženskem vprašanju in svetosti zakona pa upošteva priznane novejšje katoliške pisatelje, tako da je pričujoče delo v resnici sposobno, da postane po pisateljevi želji „mnogim kažipot na poti k resnici“. K.

2. *Philosophisches Jahrbuch*. Ta lepa, strogo znanstvena, modroslovna revija, ki jo ureja dr. C. Gutberlet, je končala pravkar 20. leto. Njen smoter je bil in je: gojiti modroslovje; tisto modroslovje, ki more biti po zakonu kontinuitete edino prava „*philosophia perennis*“, namreč krščansko. Če pravimo krščansko, ne mešamo filozofije z religijo, marveč jo hočemo le historično označiti: to je modroslovje, ki je je zajel Aristotel iz globin človeške duše, od pogana Aristotela sprejel, poglobil in dopolnil krščanski srednji vek ter izročil kot verno dediščino naši dobi. Lahko pa tudi rečemo: krščansko modroslovje, ker je to modroslovje vedno odkrito izpovedalo, da med krščanstvom in naravnim spoznanjem, med krščansko vero in naravno vedo nikjer ni našlo nobene nega resničnega nasprotja; krščansko naposled, ker je vodilo in vodi, globoko umevano, h krščanskemu Bogu. To modroslovje torej goji ta modro-

slovni časopis. Prinaša namreč razprave iz zgodovine modroslovja, članke o raznih modroslovnih vprašanjih, poročila o novih težnjah in strujah, kritike, obzornik modroslovnih časopisov in sploh poročila o modroslovni književnosti. Zadnji letnik obsega nekatere jako temeljite razprave, n. pr. razpravo tubinškega profesorja Baura o sedanjem stanju filozofije; Dresselov članek o razvoju pojma „masa“ v najnovejši dobi; Klimkejevo študijo o nagonu (Inštinktu) v luči descendenčne teorije; Kringsovo razpravo, je li dopustna vzgoja po Herbartovih načelih. Z novim letom se list nekoliko poveča. Obsegal bo vsega skupaj do 34 pol. Izhaja četrtletno. Stane 9 M. (Cena je pač nekoliko visoka! „Čas“, ki obsega tudi vsaj 30 pol, stane le 5 K, „Duh. Pastir“ pa, ki ima s prilogami od 50 - 60 pol, 8 K). Naroča se v „Katoliški Bukvarni v Ljubljani.“

Dr. A. U.

3. *Der wirkliche Tod und der Scheintod* in Beziehung auf die hl. Sakramente, auf die Häufigkeit der voreiligen Begräbnisse, i. dr. — Prestavil iz francoščine v nemščino dr. I. B. G e n i e s s e. Založil F. Pustet v Regensburgu Str. XX + 424. Cena 4 M.

Ta knjiga ima namen dokazati, da človek navadno še ni zares mrtev, kadar pravimo, da je zadnjikrat izdihnil; ampak da se v človeku nahaja še skrito življenje nekoliko časa potem. Dolgost tega skritega življenja pa je močno različna pa načinih in vzrokih smrti; od pol ure do 36 ur in še več časa ostane človek živ, dokler končno zares umre, to je, da se duša loči od telesa. Dokazovanje tega mnenja je jako široko pa zadosti verjetno. Ako je temu res tako, potem ima to dejstvo daleč segajoče posledice za ravnanje z bolniki in mrljici. Važnejše tukaj naštejemo. — 1. Za duhovnika, ki pride s sv. zakramenti za umirajoče k človeku, ki je ravnokar ali pred kratkim „izdihnil“, sledi dolžnost takemu še podeliti sv. zakramente — sub conditione „si v ivi“. Okrog stoječe naj primerno podučí, da ne bo pohujšanja. — 2. Za sorodnike in strežnike sledi dolžnost, paziti na takega navidez mrtvega, kakor na bolnika. Ostane naj v gorki postelji in vrše naj se primerni poizkusi ga še obuditi v življenje, kadar je le še kaj upanja. Primeri se včasí, da se tak navidez mrtvi samodsebe zbudi in potem še živi dolgo časa. Navadno se navidez mrtvi ne zbudi več samodsebe, treba mu je pomagati na primeren način. — Takih sredstev je mnogo povedanih, ki jih je dobro vedeti za sorodnike pa tudi dušnim pastirjem to prav pride. — Kadar ta sredstva ne izdajo, bi spreten zdravnik še včasí mogel obuditi „relativno mrtvega“ v življenje, zato ga je treba klicati. — 3. Dokler ni človek gotovo mrtev, se ne sme zakopati. Razni znaki kažejo, da je smrt nastopila, vendar ni nobeno drugo znamenje čisto gotovo — tako trdi pisatelj — kakor to, da že truplo gnjije in razpada. Pokažejo se po životu zelene in višnjeve lise in mrtvaški smrad se širi. Ta smrad pa se mora dobro ločiti od raznih drugih vonjev, ki se neredko razvijajo v takih krajih. — 4. Za mrljiške oglednike nastaja velika dolžnost, da svoj posel vestno opravljajo, da ne delajo mrljiških listov za take, ki jih niso videli in dobro preiskali.

Knjiga je zanimiva, dasi nekoliko široka, ima mnogo dejansko porabnih reči za razne slučaje v duhovskem delovanju, zato menim, da bi imela v dekanijskih in enakih knjižnicah svoje mesto.

Dr. J. Janežič.